

KUASAI PBD

MODUL PENTAKSIRAN BILIK DARJAH

TINGKATAN
KSSM

2

KHAS UNTUK
GURU

SEJARAH

Mempermudah
Pentaksiran Bilik
Darjah (PBD)

Melancarkan
Pentaksiran Formatif
dan Sumatif

Menyokong
Pembelajaran dan
Pemudahcaraan
(PdPc) Mesra Digital

Meningkatkan
Tahap Penguasaan
Murid

PAKEJ PERCUMA UNTUK KEMUDAHAN GURU

EDISI GURU

VERSI CETAK

- »» Nota
- »» Praktis PBD
- »» Praktis Refleksi
- »» Praktis UASA
- »» Aplikasi KBAT
- »» Ujian Pertengahan Sesi Akademik (UPSA)
- »» Ujian Akhir Sesi Akademik (UASA)
- »» Jawapan
- »» Bahan Digital

RESOS DIGITAL GURU

ePelangi+

Pelbagai bahan digital
sokongan PdPc yang
disediakan khas untuk
guru di platform
ePelangi+

BAHAN
SOKONGAN
PdPc
EKSTRA!

Edisi Guru

Edisi Murid

EDISI GURU (versi cetak)

A

Kandungan

Kandungan disertakan rujukan bahan-bahan digital sokongan dalam buku.

KANDUNGAN	
Rekod Pentaksiran Murid Sejarah Tingkatan 2 ▶▶ KERAJAAN ALAM MELAYU	iv - viii
BAB 1 Kerajaan Alam Melayu	1
Nota Pintas	1
PBD Formatif	2
1.1 Konsep Alam Melayu	2
1.2 Kewujudan Kerajaan di Alam Melayu	3
1.3 Kerajaan Alam Melayu yang Masyhur	4
1.4 Kerajaan Alam Melayu dan Kerajaan Luar yang Sezaman	5
Praktis Refleksi	7
Praktis UASA	8
BAB 2 Sistem Pemerintahan dan Kegiatan Ekonomi Masyarakat Kerajaan Alam Melayu	11
Nota Pintas	11
PBD Formatif	12
2.1 Sistem Pemerintahan	12
2.2 Kegiatan Ekonomi	14
Praktis Refleksi	18
3.3 Seni Bina	27
3.4 Struktur Sosial	28
Praktis Refleksi	29
Praktis UASA	30
BAB 4 Agama, Kepercayaan dan Keutuhan Warisan Masyarakat Kerajaan Alam Melayu	32
Nota Pintas	32
PBD Formatif	33
4.1 Agama dan Kepercayaan	33
4.2 Keutuhan Warisan Masyarakat Kerajaan Alam Melayu	35
Praktis Refleksi	38
Praktis UASA	39
▶▶ KESULTANAN MELAYU MELAKA SEBAGAI ASAS KERAJAAN MASA KINI	
BAB 5 Kesultanan Melayu Melaka	42
Nota Pintas	42
PBD Formatif	

B

Rekod Pentaksiran Murid

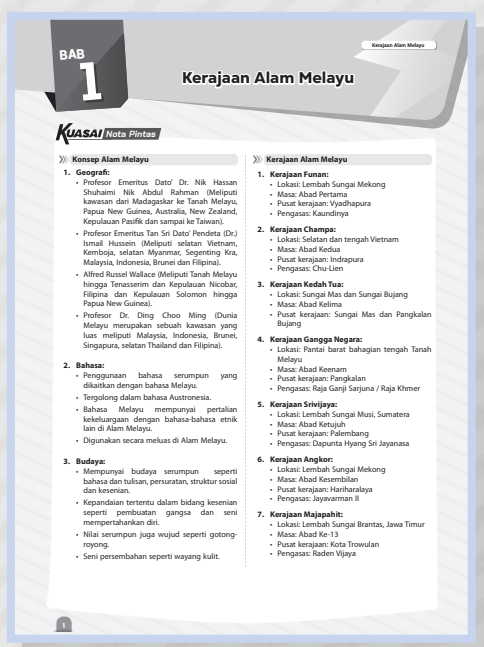
Jadual untuk catatan prestasi Tahap Penguasaan murid.

Rekod Pentaksiran Murid			Sejarah Tingkatan 2					
Nama: _____			Pengajaran: _____					
BAB	STANDARD PRESTASI		HALAMAN	PENCAPAIAN				
	TAHAP PENGUASAAN	TAFSIHAN		U/ MENGIKUT	U/ BELUM MENGIKUT			
KERAJAAN ALAM MELAYU								
1 KERAJAAN ALAM MELAYU	1	Mengaplikasi sejarah kerajaan Alam Melayu	2, 3					
	2	Mengaplikasi kedudukan tentang sejarah kerajaan Alam Melayu	3					
	3	Mengaplikasi pengetahuan sejarah tentang kerajaan Alam Melayu dalam pelbagai situasi	3					
	4	Mengaplikasi maklumat berkaitan sejarah kerajaan Alam Melayu	4, 6					
	5	Mengaplikasi produk tentang sejarah kerajaan Alam Melayu	5, 5.4					
	6	Mengaplikasi idea yang berkaitan tentang sejarah kerajaan Alam Melayu	4					
Tahap Penguasaan Bab 1			TP 1	TP 2	TP 3	TP 4	TP 5	TP 6
2	1	Mengaplikasi sistem pemerintahan dan kegiatan ekonomi masyarakat kerajaan Alam Melayu	12, 14					
	2	Mengaplikasi kedudukan tentang sistem pemerintahan dan kegiatan ekonomi masyarakat kerajaan Alam Melayu	12					
	3	Mengaplikasi pengetahuan sejarah tentang sistem pemerintahan dan kegiatan ekonomi masyarakat kerajaan Alam Melayu dalam pelbagai situasi	12					

C

Nota

Nota padat di halaman permulaan bab.

D Praktis PBD >> Pentaksiran Berterusan

1.3 Kerajaan Alam Melayu yang Masyhur

4. Lengkapkan jadual berikut berkaitan dengan aspek kemasyhuran kerajaan Alam Melayu.

Kerajaan	Pengasas	Pemerintah masyhur	Aspek kemasyhuran
(a) Funan	Kaundinya	Fan Shih-man	(i) Meluaskan empayar ke Sungai Mekong hingga Teluk Camranh. (ii) Menguasai selatan Myanmar dan Segenting Kra. (iii) Menguasai jalan perdagangan antara timur dengan barat. (iv) Menjadi pusat perdagangan utama di Alam Melayu.
(b) Champa	Chu Lien	Che Bong Nga	(i) Mengatasi ancaman Dai Viet. (ii) Meluaskan empayar ke wilayah Dai Viet hingga Lembah Sungai Merah. (iii) Berjaya membunuh Raja Tran Due Tong, pemerintah Dai Viet. (iv) Mendapat pengiktirafan daripada Dinasti Ming pada tahun 1369.
(c) Srivijaya	Dapunta Hyang Sri Jayanasa	Sangramadharanajaya	(i) Berjaya menakluk Sumatera, selatan Myanmar, Tanah Melayu dan Segenting Kra. (ii) Menguasai jalan laut antarabangsa iaitu Selat Melaka dan Selat Sunda. (iii) Menjadi kuasa perdagangan utama di Alam Melayu. (iv) Pusat pengajian agama Buddha.
(d) Angkor	Jayavarman II	Suryavarman II Jayavarman VII	(i) Meluaskan empayar ke sekitar Lembah Sungai Mekong hingga selatan Myanmar. (ii) Berjaya menghalang ancaman Champa dan Dai Viet. (iii) mewujudkan jalan perdagangan antara pedagang tempatan dengan pedagang luar. (iv) Meluaskan empayar hingga ke sempadan Anam. (v) Membina Angkor Thom dan 102 buah hospital.
(e) Majapahit	Raden Wijaya	Patih Gajah Mada	(i) Mengembalikan keamanan dan keselamatan kerajaan. (ii) Meluaskan tanah jajahan ke timur Pulau Jawa, pesisir pantai timur Sumatera, pesisir selatan dan barat Pulau Borneo, bahagian selatan dan timur Sulawesi dan Kepulauan Maluku.

- Soalan latihan formatif dirangka jelas mengikut Standard Kandungan (SK) dan Standard Pembelajaran (SP) sejajar dengan halaman buku teks.
- Soalan dikriteriakan mengikut 6 Tahap Penguasaan (TP). Soalan Kemahiran Berfikir Aras Tinggi (KBAT) dikenal pasti.
- Tahap penguasaan murid boleh dinilai di akhir setiap halaman.
- Cuba Jawab** merujuk silang soalan kepada Praktis UASA (soalan berbentuk penilaian) di hujung bab untuk menguji tahap kefahaman murid.

- Cetus Idea** mengemukakan info tambahan dalam bentuk audio untuk membantu murid menjawab soalan dengan lebih berkesan.

- Bahan digital lain seperti **Info**, **Video**, dan **Video Tutorial** disediakan untuk meningkatkan keseronokan pembelajaran Sejarah.

- Aktiviti PAK-21 disertakan untuk menyempurnakan PdPc.

E Praktis Refleksi

Latihan bahagian ini membantu murid menguasai konsep dan fakta asas keseluruhan bab sebelum mencuba soalan sumatif berpiawai UASA.

9. Nyatakan karya persuratan yang berkaitan dengan negeri-negeri Melayu berikut.

Negeri Melayu	Karya Persuratan
Pahang	(a) <i>Hikayat Pahang</i>
Perak	(b) <i>Hikayat Pelandok Jenaka</i>
Terengganu	(c) <i>Kisah Tib</i>
Selangor	(d) <i>Kerang-Kerang Selangor</i>

10. Penggunaan mata wang oleh Kesultanan Melayu merupakan antara faktor kegemilangannya dalam ekonomi. Lengkapkan jadual berikut berkenaan mata wang di negeri-negeri Melayu.

Negeri	Mata Wang
Perak	(a) Mata wang <u>bongkah timah</u> digunakan sejak abad ke-17.
Pahang	(b) Mata wang <u>pitis</u> diperbuat daripada timah semasa pemerintahan Sultan Muhammad Shah. (c) Mata wang <u>tampang</u> mula digunakan pada abad ke-19.
Terengganu	(d) Mata wang berupa <u>kupang emas</u> diperkenalkan oleh Sultan Zainal Abidin I. (e) Selain itu, terdapat juga mata wang yang dipanggil <u>mata wang pitis</u> .
Selangor	(f) <u>Mata wang syiling</u> telah digunakan semasa pemerintahan Sultan Ibrahim Shah.

11. Lakukan aktiviti berikut.

(a) Murid dibahagikan kepada beberapa kumpulan dan setiap kumpulan mempunyai empat orang ahli.
(b) Setiap kumpulan perlu membuat kajian tentang alat-alat terbesar diraja daripada salah satu kerajaan Melayu (Pahang, Perak, Terengganu atau Selangor).
(c) Setiap kumpulan perlu memaparkan maklumat yang diperolehnya di dalam kelas.
(d) Salah seorang daripada ahli kumpulan perlu memerangkan hasil kajian dan tiga yang lain akan bergerak untuk melihat atau menyolai hasil kajian kumpulan lain.

PRAKTIS REFLEKSI Bab 1

1. Tandakan (✓) pada pernyataan yang betul dan (x) pada yang salah.

(a) Alam Melayu juga dikenali dengan pelbagai istilah seperti Kepulauan Melayu dan Dunia Melayu.	☒
(b) Menurut Alfred Russel Wallace, Kepulauan Melayu meliputi Malaysia, Singapura dan Indonesia.	☒
(c) Konsep Alam Melayu boleh dilihat dari aspek penggunaan bahasa serumpun yang dikaitkan dengan bahasa Arab.	☒
(d) Sifat bahasa Melayu yang sederhana dan mudah dipelajari membolehkan bahasa ini diterima di Alam Melayu.	☒
(e) Penduduk di Alam Melayu mempunyai budaya serumpun yang merangkumi bahasa dan tulisan, persuratan, struktur sosial, kesenian, kepercayaan dan adat.	☒

2. Padankan maklumat berikut dengan kerajaan Alam Melayu yang betul.

A	B	C
Kerajaan Funan	Kerajaan Angkor	Kerajaan Srivijaya
D	Kerajaan Champa	Kerajaan Majapahit
		Kerajaan Kedah Tua

Maklumat	Kerajaan
(a) Kerajaan ini diasaskan oleh Chu-Lien dan muncul sezaman dengan kerajaan Abbasiyah.	D
(b) Kerajaan ini berpusat di Vyadhapura dan terkenal semasa pemerintahan Fan Shih-man.	A
(c) Lokasi kerajaan ini di Lembah Sungai Mekong dan monumen terkenal ialah Angkor Wat.	B
(d) Kerajaan ini berpusat di Kota Trowulan dan menjalin hubungan persahabatan dengan kerajaan China dan India.	E
(e) Kemasyhuran kerajaan ini dikaitkan dengan kepesatan kegiatan perdagangan di Lembah Bujang.	F
(f) Kerajaan ini muncul pada abad ketujuh di Lembah Sungai Musi, Sumatera.	C

F Praktis UASA

- 1 Soalan latihan pada akhir bab ini memberikan pendedahan awal kepada murid untuk menguasai format UASA sebenar.
- 2 Halaman buku teks diletakkan di tepi setiap soalan.
- 3 Klu Soalan memberikan maklumat tambahan kepada murid supaya menjawab soalan Bahagian B dan C dengan lebih mudah.

- 4 Kuiz Gamifikasi di akhir halaman Praktis UASA merupakan kuiz berunsur didik hibur yang disediakan mengikut bab buku teks.

G Aplikasi KBAT

- 1 Soalan latihan berfokus KBAT (dalam kod QR) merangsang pemikiran yang berstruktur dan berfokus dalam kalangan murid.
- 2 IDEA merupakan kata-kata kunci jawapan dalam Aplikasi KBAT.

H UPSA >> Pentaksiran Sumatif

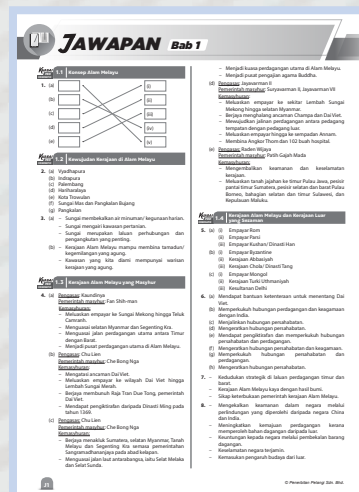
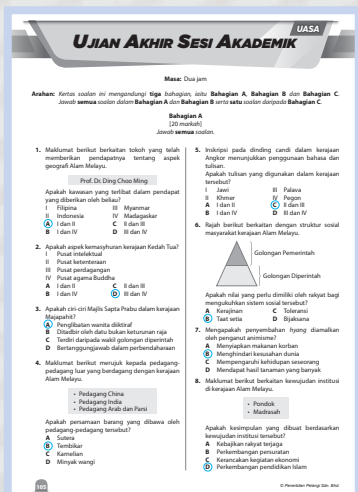
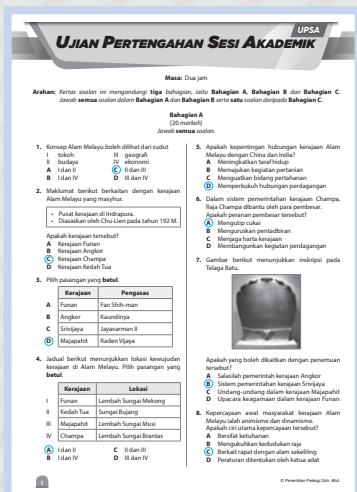
UPSA (dalam kod QR) disediakan di halaman Kandungan.

I UASA >> Pentaksiran Sumatif

UASA disediakan di bahagian akhir buku.

J Jawapan

Jawapan keseluruhan buku (dalam kod QR) disediakan di halaman Kandungan.

RESOS DIGITAL GURU

Di platform , guru yang menerima guna (*adoption*) siri Kuasai PBD KSSM diberi akses kepada EG-i dan bahan sokongan ekstra PdPc untuk tempoh satu tahun:

1 Apakah itu ?

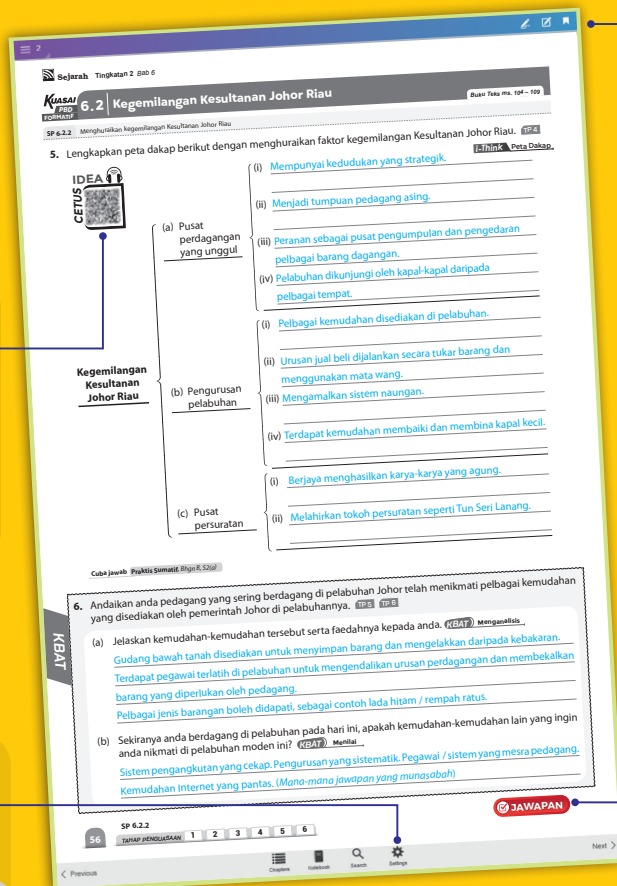
EG-i merupakan versi digital dan interaktif Edisi Guru Kuasai PBD secara dalam talian. Versi ini akan dapat mengoptimumkan penggunaan teknologi dalam pengajaran, memaksimumkan kesan PdPc, dan membangunkan suasana pembelajaran yang menyeronokkan serta responsif dalam kalangan murid.

Halaman Contoh

Klik Kod QR untuk mengakses bahan dalam kod QR seperti Cetus Idea (audio), Video, Video Tutorial, Kuiz Gamifikasi & UPSA.

Pilih paparan halaman (single/double page) dan bahasa antara muka melalui **Setting**.

Alat sokongan lain:

- Pen
- Sticky Note
- Unit Converter
- Ruler
- Calculator
- Bookmark

Klik butang untuk memaparkan atau melenyapkan jawapan (*hidden*) semasa penyampaian PdPc.

2

BAHAN SOKONGAN PdPc EKSTRA!

Bahan-bahan pengajaran dan latihan di platform **ePelangi+** boleh dimuat turun atau dimainkan terus.

Bahan pengajaran

- e-RPH (Microsoft Word)
- Edisi Guru pdf
- PowerPoint Interaktif
- Nota

Bahan latihan

- Praktis Ekstra
- Bank Soalan UASA

Boleh dimuat turun

Bahan sokongan PdPc ekstra yang sesuai dicadangkan pada halaman atau bahagian tertentu Edisi Guru melalui penandaan ikon **eP+**.

CONTOH HALAMAN EDISI GURU DENGAN CADANGAN BAHAN SOKONGAN PDPC EKSTRA

Kesatu 1.2 Kewujudan Kerajaan di Alam Melayu

2. Namakan pusat kerajaan bagi kerajaan Alam Melayu yang berikut.

Nama kerajaan	Pusat kerajaan
(a) Kerajaan Funan	Vijayapura
(b) Kerajaan Champa	Indrapura
(c) Kerajaan Sriwijaya	Palembang
(d) Kerajaan Ankor	Haribhalaya

eP+ Nota

Nota

Nota berwarna dalam persembahan grafik

Pengasasan Kesultanan Johor Riau

1 Pengasasan Kerajaan

- Kesultanan Johor Riau diasaskan oleh Raja Ali, putera Sultan Mahmud Shah dan Tun Fatimah.
- Baginda menggunakan gelaran Sultan Alauddin Riayat Shah I (1528 – 1564).
- Baginda menantikan Bendahara Seri Nara Diraja menghimpunkan rakyat untuk membuka negeri di pesisir Sungai Johor.

2 Pusat Pemerintahan Kota Kara, Pekan Tua

- Pada tahun 1528, Sultan Alauddin Riayat Shah I membina pusat pemerintahan di Kota Kara, Pekan Tua.
- Kota Kara dijadikan pusat pemerintahan kerana terletak berhampiran sungai yang lebar dan dalam memudahkan kapal keluar masuk.
- Kawasan berbukit bukau di sekitar Kota Kara menjadi benteng pertahanan daripada ancaman luar.

3 Pusat Pemerintahan Kota Sayong, Sayong Pinang

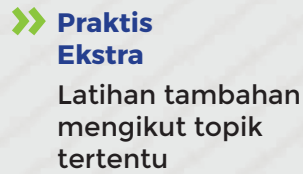
- Pada tahun 1535, Sultan Alauddin Riayat Shah I membuka pusat pemerintahan di Kota Sayong apabila Kota Kara diserang dan dimusnahkan oleh Portugis.
- Kota Sayong lebih selamat kerana kapal perang sukar melintasi sungai yang sempit.

4 Pusat Pemerintahan Kota Batu, Johor Lama

- Pada tahun 1540, Sultan Alauddin Riayat Shah I memindahkan pusat pemerintahan ke Kota Batu, Johor Lama yang dikenali sebagai Tanjung Batu.
- Kedudukannya yang strategik di Sungai Johor yang lebar dan dalam memudahkan kapal dagang keluar masuk.

5

- Kesultanan Johor Riau berkembang dan diperintah oleh sultan daripada dua keturunan.
- Dari tahun 1528 hingga 1699, pemerintahan diketuai oleh waris berketurunan Kesultanan Melayu Melaka.
- Dari tahun 1699 hingga tahun 1824, pemerintahan diteruskan oleh sultan berketurunan Bendahara Johor.

Makanan tradisional dari Laut		
Gelutian • Mudah didapati di seluruh Alam Melayu. • Digunakan sebagai bahan binasakan dan hasil kuli tangan.		
Rahan • Didapati di hutan Sungai Melung, Tanah Melayu, dan Sumatera. • Digunakan sebagai bahan pangsang dan penubatan.		
Kapur barca • Didapati di Sumatera dan Borneo. • Digunakan sebagai bahan pangsang.		
Sering buang • Didapati di utara Pulau Borneo. • Digunakan untuk kaedah dan penubatan.		
	Rempang laut	Dipakai makanan.
	Muthus	Dipakai sebagai perhiasan.
	Gemar	Dipakai sebagai makanan dan penubatan.

HUBUNGI WAKIL PELANGI

PERKHIDMATAN & SOKONGAN

WAKIL	KAWASAN	HP & E-MEL
Lee Choo Kean	WP, Selangor, Pahang & Pantai Timur	012-3293433 cklee@pelangibooks.com
Ken Lew Weng Hong	KL & Selangor	012-7072733 kenlew@pelangibooks.com
Too Kok Onn	KL & Selangor	012-3297633 tooko@pelangibooks.com
Woo Wen Jie	KL & Selangor	019-3482987 woowj@pelangibooks.com
Lee Choo Kean	Pahang & Terengganu	012-3293433 cklee@pelangibooks.com
Lee Choo Kean	Kelantan	012-3293433 cklee@pelangibooks.com
John Loh Chin Ooi	Utara Semenanjung	012-4983343 lohco@pelangibooks.com
Eugene Wee Jing Cong	Perlis & Kedah	012-4853343 euguenewee@pelangibooks.com
Ean Jia Yee	Pulau Pinang & Kulim	012-4923343 eanjy@pelangibooks.com
Alan Hooi Wei Loon	Perak Utara	012-5230133 hooiwl@pelangibooks.com
Ben Law Wai Pein	Perak Selatan	019-6543257 benlaw@pelangibooks.com
Ray Lai Weng Huat	Selatan Semenanjung	012-7998933 laiwh@pelangibooks.com
Jeff Low Eng Keong	Negeri Sembilan & Melaka	010-2115460 lowek@pelangibooks.com
Ho Kuok Sing	Sabah & Sarawak (Sibu)	012-8889433 kuoksing@pelangibooks.com
Fong Soon Hooi	Kuching	012-8839633 fongsh@pelangibooks.com
Jason Yap Khen Vui	Sabah	012-8886133 yapkv@pelangibooks.com
Kenny Shim Kian Nam	Sabah	012-8899833 kennyshim@pelangibooks.com

PELANGI!

Books Gallery

GALERI PAMERAN ONSITE & ONLINE

Bangi

Wisma Pelangi, Lot 8, Jalan P10/10,
Kawasan Perusahaan Bangi,
Bandar Baru Bangi, 43650 Bangi, Selangor.

Johor Bahru

66, Jalan Pingai, Taman Pelangi,
80400 Johor Bahru, Johor.

E-MEL KHIDMAT PELANGGAN PELANGI

service1@pelangibooks.com

PRODUK, PROMOSI PERKHIDMATAN & PROGRAM PELANGI TERKINI

Pelangibooks
Academic

Pelangibooks

Pelangibooks

Pelangibooks

KANDUNGAN

Rekod Pentaksiran Murid Sejarah Tingkatan 2

iv – viii

►► KERAJAAN ALAM MELAYU

BAB 1 Kerajaan Alam Melayu 1

Nota Pintas 1

PBD Formatif 1

1.1 Konsep Alam Melayu 2

1.2 Kewujudan Kerajaan di Alam Melayu 3

1.3 Kerajaan Alam Melayu yang Masyhur 4

1.4 Kerajaan Alam Melayu dan Kerajaan Luar
yang Sezaman   5

Praktis Refleksi 7

Praktis UASA 8

BAB 2 Sistem Pemerintahan dan Kegiatan Ekonomi Masyarakat Kerajaan Alam Melayu 11

Nota Pintas 11

PBD Formatif 11

2.1 Sistem Pemerintahan   12

2.2 Kegiatan Ekonomi   14

Praktis Refleksi 18

Praktis UASA 19

BAB 3 Sosiobudaya Masyarakat Kerajaan Alam Melayu 22

Nota Pintas 22

PBD Formatif 22

3.1 Bahasa dan Tulisan 23

3.2 Persuratan 25

3.3 Seni Bina   27

3.4 Struktur Sosial 28

Praktis Refleksi 29

Praktis UASA 30

BAB 4 Agama, Kepercayaan dan Keunikan Warisan Masyarakat Kerajaan Alam Melayu 32

Nota Pintas 32

PBD Formatif 32

4.1 Agama dan Kepercayaan   33

4.2 Keunikan Warisan Masyarakat Kerajaan
Alam Melayu   35

Praktis Refleksi 38

Praktis UASA 39

►► KESULTANAN MELAYU MELAKA SEBAGAI ASAS KERAJAAN MASA KINI

BAB 5 Kesultanan Melayu Melaka 42

Nota Pintas 42

PBD Formatif 42

5.1 Pengasasan Kesultanan Melayu
Melaka   43

5.2 Kegemilangan Kesultanan Melayu Melaka
    44

5.3 Pengakhiran Kesultanan Melayu Melaka
yang Berpusat di Melaka   48

Praktis Refleksi 49

Praktis UASA 50

BAB 6	Kesultanan Johor Riau	53
	Nota Pintas	53
	PBD Formatif	
6.1	Pengasasan Kesultanan Johor Riau Nota	54
6.2	Kegemilangan Kesultanan Johor Riau Nota Sivik	56
	Praktis Refleksi Praktis	59
	Praktis UASA 	60
BAB 7	Kesultanan Melayu Pahang, Perak, Terengganu dan Selangor	63
	Nota Pintas	63
	PBD Formatif	
7.1	Pengasasan Kesultanan Pahang, Perak, Terengganu dan Selangor Nota	64
7.2	Warisan Kesultanan Melayu Melaka di Pahang, Perak, Terengganu dan Selangor Sivik	66
	Praktis Refleksi Praktis	69
	Praktis UASA 	70
BAB 8	Kerajaan Kedah, Kelantan, Negeri Sembilan dan Perlis	73
	Nota Pintas	73
	PBD Formatif	
8.1	Pengasasan Kerajaan Kedah, Kelantan, Negeri Sembilan dan Perlis 	74
8.2	Hubungan Kerajaan Kedah, Kelantan, Negeri Sembilan dan Perlis dengan Negeri-negeri Melayu yang Lain Sivik	76
	Praktis Refleksi Praktis	79
	Praktis UASA 	80

BAB 9	Warisan Kerajaan Kedah, Kelantan, Negeri Sembilan dan Perlis	83
	Nota Pintas	83
	PBD Formatif	
9.1	Warisan Kerajaan Kedah, Kelantan dan Perlis Nota	84
9.2	Keunikan Adat dan Pemerintahan Negeri Sembilan Nota	87
	Praktis Refleksi Praktis	89
	Praktis UASA 	90
BAB 10	Sarawak dan Sabah	93
	Nota Pintas	93
	PBD Formatif	
10.1	Sarawak dan Sabah dalam Alam Melayu 	94
10.2	Kemunculan Pemerintahan Tempatan Nota	95
10.3	Kegiatan Ekonomi Masyarakat Sarawak dan Sabah	96
10.4	Keunikan Masyarakat Bumiputera Sarawak dan Sabah Nota Sivik	97
	Praktis Refleksi Praktis	101
	Praktis UASA 	102
	Panduan Tugasan Sejarah	104
	Ujian Akhir Sesi Akademik	105

Ujian Pertengahan Sesi Akademik (UPSA)

<https://plus.pelangibooks.com/Resources/KuasaiPBD/SejarahT2/UPSA.pdf>

Jawapan

<https://plus.pelangibooks.com/Resources/KuasaiPBD/SejarahT2/Jawapan.pdf>

Rekod Pentaksiran Murid

Sejarah

Tingkatan 2

Nama:

Tingkatan:

BAB	STANDARD PRESTASI		HALAMAN	PENCAPAIAN			
	TAHAP PENGUASAAN	TAFSIRAN		(✓) MENGUASAI	(x) BELUM MENGUASAI		
KERAJAAN ALAM MELAYU							
1 KERAJAAN ALAM MELAYU	1	Mengetahui sejarah kerajaan Alam Melayu	2, 5				
	2	Mempamerkan kefahaman tentang sejarah kerajaan Alam Melayu	3				
	3	Menggunakan pengetahuan sejarah tentang kerajaan Alam Melayu dalam pelbagai situasi	3				
	4	Menganalisis maklumat berkaitan sejarah kerajaan Alam Melayu	4, 6				
	5	Membuat penilaian tentang sejarah kerajaan Alam Melayu	3, 5, 6				
	6	Melahirkan idea yang rasional tentang sejarah kerajaan Alam Melayu	6				
Tahap Penguasaan Bab 1							
		TP 1	TP 2	TP 3	TP 4	TP 5	TP 6
2 SISTEM PEMERINTAHAN DAN KEGIATAN EKONOMI MASYARAKAT KERAJAAN ALAM MELAYU	1	Mengetahui sistem pemerintahan dan kegiatan ekonomi masyarakat kerajaan Alam Melayu	12, 14				
	2	Mempamerkan kefahaman tentang sistem pemerintahan dan kegiatan ekonomi masyarakat kerajaan Alam Melayu	13				
	3	Menggunakan pengetahuan sejarah tentang sistem pemerintahan dan kegiatan ekonomi masyarakat kerajaan Alam Melayu dalam pelbagai situasi	15				
	4	Menganalisis maklumat berkaitan sistem pemerintahan dan kegiatan ekonomi masyarakat kerajaan Alam Melayu	15, 16				
	5	Membuat penilaian tentang sistem pemerintahan dan kegiatan ekonomi masyarakat kerajaan Alam Melayu	17				
	6	Melahirkan idea yang rasional tentang sistem pemerintahan dan kegiatan ekonomi masyarakat kerajaan Alam Melayu	17				
Tahap Penguasaan Bab 2							
		TP 1	TP 2	TP 3	TP 4	TP 5	TP 6

BAB	STANDARD PRESTASI		HALAMAN	PENCAPAIAN	
	TAHAP PENGUASAAN	TAFSIRAN		(✓) MENGUASAI	(X) BELUM MENGUASAI
3 SOSIOBUDAYA MASYARAKAT KERAJAAN ALAM MELAYU	1	Mengetahui sosiobudaya masyarakat kerajaan Alam Melayu	23		
	2	Mempamerkan kefahaman tentang sosiobudaya masyarakat kerajaan Alam Melayu	24, 27		
	3	Menggunakan pengetahuan sejarah tentang sosiobudaya masyarakat kerajaan Alam Melayu dalam pelbagai situasi.	26		
	4	Menganalisis maklumat berkaitan sosiobudaya masyarakat kerajaan Alam Melayu	25, 27, 28		
	5	Membuat penilaian tentang sosiobudaya masyarakat kerajaan Alam Melayu	28		
	6	Melahirkan idea yang rasional tentang sosiobudaya masyarakat kerajaan Alam Melayu	26, 27		
Tahap Penguasaan Bab 3 TP 1 ☐ TP 2 ☐ TP 3 ☐ TP 4 ☐ TP 5 ☐ TP 6 ☐					

4 AGAMA, KEPERCAYAAN DAN KEUNIKAN WARISAN MASYARAKAT KERAJAAN ALAM MELAYU	1	Mengetahui agama, kepercayaan dan keunikan warisan kerajaan Alam Melayu	33, 35, 37		
	2	Mempamerkan kefahaman tentang agama, kepercayaan dan keunikan warisan kerajaan Alam Melayu	33		
	3	Menggunakan pengetahuan sejarah tentang agama, kepercayaan dan keunikan warisan kerajaan Alam Melayu dalam pelbagai situasi.	34, 35		
	4	Menganalisis maklumat berkaitan agama, kepercayaan dan keunikan warisan kerajaan Alam Melayu	36		
	5	Membuat penilaian tentang agama, kepercayaan dan keunikan warisan kerajaan Alam Melayu.	37		
	6	Melahirkan idea yang rasional tentang agama, kepercayaan dan keunikan warisan kerajaan Alam Melayu	37		
Tahap Penguasaan Bab 4 TP 1 ☐ TP 2 ☐ TP 3 ☐ TP 4 ☐ TP 5 ☐ TP 6 ☐					

BAB	STANDARD PRESTASI		HALAMAN	PENCAPAIAN			
	TAHAP PENGUASAAN	TAFSIRAN		(✓) MENGUASAI	(X) BELUM MENGUASAI		
KESULTANAN MELAYU MELAKA SEBAGAI ASAS KERAJAAN MASA KINI							
5 KESULTANAN MELAYU MELAKA	1	Mengetahui sejarah Kesultanan Melayu Melaka	43				
	2	Mempamerkan kefahaman tentang sejarah Kesultanan Melayu Melaka	43, 44				
	3	Menggunakan pengetahuan sejarah tentang kesultanan Melayu Melaka	45				
	4	Menganalisis maklumat berkaitan sejarah Kesultanan Melayu Melaka	45				
	5	Membuat penilaian terhadap sejarah Kesultanan Melayu Melaka	46, 47				
	6	Melahirkan idea yang berasas tentang sejarah Kesultanan Melayu Melaka	48				
Tahap Penguasaan Bab 5							
		TP 1	TP 2	TP 3	TP 4	TP 5	TP 6
6 KESULTANAN JOHOR RIAU	1	Mengetahui sejarah Kesultanan Johor Riau	54				
	2	Mempamerkan kefahaman tentang sejarah Kesultanan Johor Riau	55				
	3	Menggunakan pengetahuan sejarah tentang Kesultanan Johor Riau	54, 55				
	4	Menganalisis maklumat berkaitan sejarah Kesultanan Johor Riau	56, 57				
	5	Membuat penilaian terhadap sejarah Kesultanan Johor Riau	56, 58				
	6	Melahirkan idea yang berasas tentang sejarah Kesultanan Johor Riau	56, 58				
Tahap Penguasaan Bab 6							
		TP 1	TP 2	TP 3	TP 4	TP 5	TP 6

BAB	STANDARD PRESTASI		HALAMAN	PENCAPAIAN	
	TAHAP PENGUASAAN	TAFSIRAN		(✓) MENGUASAI	(X) BELUM MENGUASAI
7 KESULTANAN MELAYU PAHANG, PERAK, TERENGGANU DAN SELANGOR	1	Mengetahui sejarah Kesultanan Melayu Pahang, Perak, Terengganu dan Selangor	64, 67, 68		
	2	Mempamerkan kefahaman tentang sejarah Kesultanan Melayu Pahang, Perak, Terengganu dan Selangor	65, 68		
	3	Menggunakan pengetahuan sejarah tentang Kesultanan Melayu Pahang, Perak, Terengganu dan Selangor dalam pelbagai situasi.	64, 65, 66		
	4	Menganalisis maklumat berkaitan sejarah Kesultanan Melayu Pahang, Perak, Terengganu dan Selangor	66		
	5	Membuat penilaian terhadap sejarah Kesultanan Melayu Pahang, Perak, Terengganu dan Selangor	67		
	6	Melahirkan idea yang berasas tentang sejarah kesultanan Melayu Pahang, Perak, Terengganu dan Selangor	68		
Tahap Penguasaan Bab 7 TP 1 TP 2 TP 3 TP 4 TP 5 TP 6					
8 KERAJAAN KEDAH, KELANTAN, NEGERI SEMBILAN DAN PERLIS	1	Mengetahui sejarah kerajaan Kedah, Kelantan, Negeri Sembilan dan Perlis	74		
	2	Mempamerkan kefahaman tentang sejarah kerajaan Kedah, Kelantan, Negeri Sembilan dan Perlis	74, 75		
	3	Menggunakan pengetahuan sejarah tentang kerajaan Kedah, Kelantan, Negeri Sembilan dan Perlis dalam pelbagai situasi	75, 77		
	4	Menganalisis maklumat berkaitan sejarah kerajaan Kedah, Kelantan, Negeri Sembilan dan Perlis	76, 77, 78		
	5	Membuat penilaian terhadap sejarah kerajaan Kedah, Kelantan, Negeri Sembilan dan Perlis	76		
	6	Melahirkan idea yang berasas tentang sejarah kerajaan Kedah, Kelantan, Negeri Sembilan dan Perlis	78		
Tahap Penguasaan Bab 8 TP 1 TP 2 TP 3 TP 4 TP 5 TP 6					

BAB	STANDARD PRESTASI		HALAMAN	PENCAPAIAN	
	TAHAP PENGUASAAN	TAFSIRAN		(✓) MENGUASAI	(X) BELUM MENGUASAI
9 WARISAN KERAJAAN KEDAH, KELANTAN, NEGERI SEMBILAN DAN PERLIS	1	Mengetahui sejarah warisan kerajaan Kedah, Kelantan, Negeri Sembilan dan Perlis	84, 86		
	2	Mempamerkan kefahaman tentang sejarah warisan kerajaan Kedah, Kelantan, Negeri Sembilan dan Perlis.	84, 85		
	3	Menggunakan pengetahuan sejarah tentang warisan kerajaan Kedah, Kelantan, Negeri Sembilan dan Perlis dalam pelbagai situasi.	85		
	4	Menganalisis maklumat berkaitan sejarah warisan kerajaan Kedah, Kelantan, Negeri Sembilan dan Perlis.	86, 87		
	5	Membuat penilaian terhadap sejarah warisan kerajaan Kedah, Kelantan, Negeri Sembilan dan Perlis.	88		
	6	Melahirkan idea yang berasingan tentang warisan kerajaan Kedah, Kelantan, Negeri Sembilan dan Perlis.	88		
Tahap Penguasaan Bab 9 TP 1 ☐ TP 2 ☐ TP 3 ☐ TP 4 ☐ TP 5 ☐ TP 6 ☐					

10 SARAWAK DAN SABAH	1	Mengetahui sejarah Sarawak dan Sabah.	94, 96		
	2	Mempamerkan kefahaman tentang latar belakang Sarawak dan Sabah	95, 96, 98, 100		
	3	Menggunakan pengetahuan sejarah tentang latar belakang Sarawak dan Sabah dalam pelbagai situasi	95, 97		
	4	Menganalisis maklumat berkaitan latar belakang Sarawak dan Sabah	97, 98, 99		
	5	Membuat penilaian terhadap latar belakang Sarawak dan Sabah	100		
	6	Melahirkan idea yang rasional tentang latar belakang Sarawak dan Sabah	100		
Tahap Penguasaan Bab 10 TP 1 ☐ TP 2 ☐ TP 3 ☐ TP 4 ☐ TP 5 ☐ TP 6 ☐					

Kerajaan Alam Melayu

KUASAI *Nota Pintas*

»» Konsep Alam Melayu

1. Geografi:

- Profesor Emeritus Dato' Dr. Nik Hassan Shuhaimi Nik Abdul Rahman (Meliputi kawasan dari Madagaskar ke Tanah Melayu, Papua New Guinea, Australia, New Zealand, Kepulauan Pasifik dan sampai ke Taiwan).
- Profesor Emeritus Tan Sri Dato' Pendeta (Dr.) Ismail Hussein (Meliputi selatan Vietnam, Kemboja, selatan Myanmar, Segenting Kra, Malaysia, Indonesia, Brunei dan Filipina).
- Alfred Russel Wallace (Meliputi Tanah Melayu hingga Tenasserim dan Kepulauan Nicobar, Filipina dan Kepulauan Solomon hingga Papua New Guinea).
- Profesor Dr. Ding Choo Ming (Dunia Melayu merupakan sebuah kawasan yang luas meliputi Malaysia, Indonesia, Brunei, Singapura, selatan Thailand dan Filipina).

2. Bahasa:

- Penggunaan bahasa serumpun yang dikaitkan dengan bahasa Melayu.
- Tergolong dalam bahasa Austronesia.
- Bahasa Melayu mempunyai pertalian kekeluargaan dengan bahasa-bahasa etnik lain di Alam Melayu.
- Digunakan secara meluas di Alam Melayu.

3. Budaya:

- Mempunyai budaya serumpun seperti bahasa dan tulisan, persuratan, struktur sosial dan kesenian.
- Kepandaian tertentu dalam bidang kesenian seperti pembuatan gangsa dan seni mempertahankan diri.
- Nilai serumpun juga wujud seperti gotong-royong.
- Seni persembahan seperti wayang kulit.

»» Kerajaan Alam Melayu

1. Kerajaan Funan:

- Lokasi: Lembah Sungai Mekong
- Masa: Abad Pertama
- Pusat kerajaan: Vyadhapura
- Pengasas: Kaundinya

2. Kerajaan Champa:

- Lokasi: Selatan dan tengah Vietnam
- Masa: Abad Kedua
- Pusat kerajaan: Indrapura
- Pengasas: Chu-Lien

3. Kerajaan Kedah Tua:

- Lokasi: Sungai Mas dan Sungai Bujang
- Masa: Abad Kelima
- Pusat kerajaan: Sungai Mas dan Pangkalan Bujang

4. Kerajaan Gangga Negara:

- Lokasi: Pantai barat bahagian tengah Tanah Melayu
- Masa: Abad Keenam
- Pusat kerajaan: Pangkalan
- Pengasas: Raja Ganji Sarjuna / Raja Khmer

5. Kerajaan Srivijaya:

- Lokasi: Lembah Sungai Musi, Sumatera
- Masa: Abad Ketujuh
- Pusat kerajaan: Palembang
- Pengasas: Dapunta Hyang Sri Jayanasa

6. Kerajaan Angkor:

- Lokasi: Lembah Sungai Mekong
- Masa: Abad Kesembilan
- Pusat kerajaan: Hariharalaya
- Pengasas: Jayavarman II

7. Kerajaan Majapahit:

- Lokasi: Lembah Sungai Brantas, Jawa Timur
- Masa: Abad Ke-13
- Pusat kerajaan: Kota Trowulan
- Pengasas: Raden Vijaya

SP 5.1.1 Menerangkan sistem pemerintahan kerajaan Alam Melayu

1. Padankan tokoh berikut dengan pendapat yang diberikan oleh mereka berkaitan aspek geografi tentang konsep Alam Melayu. TP 1

(a)

Profesor Emeritus Dato' Dr. Nik Hassan Shuhaimi Nik Abdul Rahman

Video Tutorial

Konsep Alam Melayu

(i) Selatan Vietnam, Kemboja, Selatan Myanmar, Segenting Kra, Malaysia, Indonesia, Brunei dan Filipina.

(b)

Abdul Hadi Haji Hassan

(ii) Tanah Melayu hingga Tenasserim dan Kepulauan Nicobar, Filipina dan Kepulauan Solomon hingga ke Papua New Guinea.

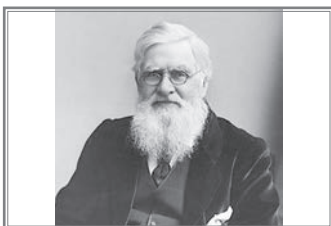
(c)

Profesor Emeritus Tan Sri Dato' Pendeta (Dr.) Ismail Hussein

(iii) Meliputi Malaysia, Indonesia, Brunei, Singapura, selatan Thailand dan Filipina.

(d)

Alfred Russel Wallace

(iv) Meliputi Kepulauan Melayu hingga selatan Thailand.

(e)

Profesor Dr. Ding Choo Ming

(v) Meliputi Madagaskar ke Tanah Melayu, Papua New Guinea, Australia, New Zealand, Kepulauan Pasifik dan ke Taiwan.

SP 5.1.2 Menerangkan kewujudan kerajaan Alam Melayu

2. Namakan pusat kerajaan bagi kerajaan Alam Melayu yang berikut. **TP 2**

Nota Visual
 Kerajaan Alam Melayu

	Nama kerajaan	Pusat kerajaan
(a)	Kerajaan Funan	Vyadhapura
(b)	Kerajaan Champa	Indrapura
(c)	Kerajaan Srivijaya	Palembang
(d)	Kerajaan Angkor	Hariharalaya
(e)	Kerajaan Majapahit	Kota Trowulan
(f)	Kerajaan Kedah Tua	Sungai Mas dan Pangkalan Bujang
(g)	Kerajaan Gangga Nagara	Pangkalan

3. Kerajaan Alam Melayu telah wujud sejak awal abad pertama.

- (a) Pada peringkat awal kemunculan kerajaan Alam Melayu adalah di lembah sungai. Mengapakah kerajaan-kerajaan Alam Melayu muncul di lembah sungai? **TP 3** **KBAT** **Menganalisis**

Sungai membekalkan air minuman/ kegunaan harian.

Sungai mengairi kawasan pertanian.

Sungai merupakan laluan perhubungan dan pengangkutan yang penting.

- (b) Apakah iktibar yang anda peroleh daripada kajian terhadap kerajaan Alam Melayu? **TP 5** **KBAT** **Menilai**

Kerajaan Alam Melayu mampu membina tamadun / kegemilangan yang agung.

Kawasan yang kita diami mempunyai warisan kerajaan yang agung.

SP 5.1.3 Memerihalkan kerajaan-kerajaan Alam Melayu yang masyhur

4. Lengkapkan jadual berikut berkaitan dengan aspek kemasyhuran kerajaan Alam Melayu. TP 4

Kerajaan	Pengasas	Pemerintah masyhur	Aspek kemasyhuran
(a) Funan	Kaundinya	Fan Shih-man	(i) Meluaskan empayar ke Sungai Mekong hingga Teluk Camranh. (ii) Menguasai selatan Myanmar dan Segenting Kra. (iii) Menguasai jalan perdagangan antara timur dengan barat. (iv) Menjadi pusat perdagangan utama di Alam Melayu.
(b) Champa	Chu Lien	Che Bong Nga	(i) Mengatasi ancaman Dai Viet. (ii) Meluaskan empayar ke wilayah Dai Viet hingga Lembah Sungai Merah. (iii) Berjaya membunuh Raja Tran Due Tong, pemerintah Dai Viet. (iv) Mendapat pengiktirafan daripada Dinasti Ming pada tahun 1369.
(c) Srivijaya	Dapunta Hyang Sri Jayanasa	Sangramadhananjaya	(i) Berjaya menakluk Sumatera, selatan Myanmar, Tanah Melayu dan Segenting Kra. (ii) Menguasai jalan laut antarabangsa iaitu Selat Melaka dan Selat Sunda. (iii) Menjadi kuasa perdagangan utama di Alam Melayu. (iv) Pusat pengajian agama Buddha.
(d) Angkor	Jayavarman II	Suryavarman II Jayavarman VII	(i) Meluaskan empayar ke sekitar Lembah Sungai Mekong hingga selatan Myanmar. (ii) Berjaya menghalang ancaman Champa dan Dai Viet. (iii) Mewujudkan jalinan perdagangan antara pedagang tempatan dengan pedagang luar. (iv) Meluaskan empayar hingga ke sempadan Annam. (v) Membina Angkor Thom dan 102 buah hospital.
(e) Majapahit	Raden Wijaya	Patih Gajah Mada	(i) Mengembalikan keamanan dan keselamatan kerajaan. (ii) Meluaskan tanah jajahan ke timur Pulau Jawa, pesisir pantai timur Sumatera, pesisir selatan dan barat Pulau Borneo, bahagian selatan dan timur Sulawesi dan Kepulauan Maluku.

Cuba jawab Praktis Sumatif, Bhgn B, S1(a), (b)

1.4 Kerajaan Alam Melayu dan Kerajaan Luar yang Sezaman

Buku Teks ms. 14 – 19

SP 5.1.4 Menghubungkaitkan kerajaan Alam Melayu dengan kerajaan di luar Alam Melayu yang sezaman

5. Namakan kerajaan luar yang muncul sezaman dengan kerajaan Alam Melayu. **TP 1**

(a) Abad pertama:

(i) [Empayar Rom](#)(ii) [Empayar Parsi](#)(iii) [Empayar Kushan](#)

(b) Abad kesembilan:

(i) [Empayar Byzantine](#)(ii) [Empayar Abbasiyah](#)(iii) [Empayar Chola](#)

(c) Abad ke-14:

(i) [Empayar Mongol](#)(ii) [Kerajaan Turki Uthmaniyah](#)(iii) [Kesultanan Delhi](#)
Cuba jawab **Praktis Sumatif**, Bhgn B, S2(a)

6. Terangkan kesan hubungan diplomatik kerajaan Alam Melayu berikut dengan kerajaan China dan India. **TP 5**

Funan	
(a) Mendapat bantuan ketenteraan untuk menentang Dai Viet.	(b) Memperkukuh hubungan perdagangan dan keagamaan dengan India.
Majapahit	
(c) Menjalinkan hubungan persahabatan.	(d) Mengeratkan hubungan persahabatan.
Srivijaya	
(e) Mendapat pengiktirafan dan memperkukuh hubungan persahabatan dan perdagangan.	(f) Mengeratkan hubungan persahabatan dan keagamaan.
Angkor	
(g) Memperkukuh hubungan persahabatan dan perdagangan.	(h) Mengeratkan hubungan persahabatan.

China

India

Nota Visual
 Hubungan Diplomatik

7. Jelaskan faktor-faktor yang menyebabkan berlakunya hubungan antara kerajaan Alam Melayu dengan kerajaan luar yang sezaman dengannya. **TP 4 KBAT Menganalisis**

Kedudukan strategik di laluan perdagangan timur dan barat.

Kerajaan Alam Melayu kaya dengan hasil bumi.

Sikap keterbukaan pemerintah kerajaan Alam Melayu.

8. Pemimpin Kerajaan Alam Melayu mengadakan hubungan luar dengan kerajaan India dan China. Apakah manfaat yang boleh diperoleh oleh kerajaan Alam Melayu daripada tindakan pemimpin tersebut? **TP 5**

KBAT Menilai

Mengekalkan keamanan dalam negara melalui perlindungan yang diperolehi daripada negara China dan India.

Meningkatkan kemajuan perdagangan kerana memperoleh bahan dagangan daripada luar.

Mendapat keuntungan kepada negara melalui pembekalan barang dagangan.

Keselamatan negara terjamin.

Kemasukan pengaruh budaya dari luar.

9. Kerajaan Alam Melayu merupakan kerajaan yang penting dan setanding dengan kerajaan luar yang lain. Sebagai generasi muda, apakah nilai yang dapat anda pelajari dalam mengekalkan kegemilangan? **TP 6**

KBAT Menilai

Berbangga dengan kemajuan negara.

Gigih berusaha untuk memajukan negara.

Berdaya saing dengan negara lain.

Mengutamakan perdamaian.

Bijak mengatur hubungan luar.

10. Lakukan aktiviti berikut. **TP 6**

AKTIVITI PAK-21

Penulisan Pantas

- Guru mengedarkan sehelai kertas kosong kepada setiap murid.
- Guru memberikan arahan kepada murid, iaitu:
 - Guru akan membacakan soalan sebanyak dua kali.
 - Namakan kerajaan Alam Melayu yang masyhur.
 - Namakan kerajaan luar yang sezaman dengan kerajaan Alam Melayu pada abad kesembilan.
 - Nyatakan tujuan kerajaan Alam Melayu menjalin hubungan dengan kerajaan China.
 - Murid-murid dikehendaki menjawab soalan-soalan tersebut secara bertulis dalam tempoh 5 minit bagi setiap soalan.
 - Murid-murid mula menulis apabila guru menyebut "mula".
- Murid-murid membuat satu kesimpulan tentang kerajaan Alam Melayu apabila aktiviti berakhir.

1. Tandakan (✓) pada pernyataan yang betul dan (x) pada yang salah.

- (a) Alam Melayu juga dikenali dengan pelbagai istilah seperti Kepulauan Melayu dan Dunia Melayu. ☒
- (b) Menurut Alfred Russel Wallace, Kepulauan Melayu meliputi Malaysia, Singapura dan Indonesia. ☒
- (c) Konsep Alam Melayu boleh dilihat dari aspek penggunaan bahasa serumpun yang dikaitkan dengan bahasa Arab. ☒
- (d) Sifat bahasa Melayu yang sederhana dan mudah dipelajari membolehkan bahasa ini diterima di Alam Melayu. ☒
- (e) Penduduk di Alam Melayu mempunyai budaya serumpun yang merangkumi bahasa dan tulisan, persuratan, struktur sosial, kesenian, kepercayaan dan adat. ☒

2. Padankan maklumat berikut dengan kerajaan Alam Melayu yang betul.

A	Kerajaan Funan	B	Kerajaan Angkor	C	Kerajaan Srivijaya
D	Kerajaan Champa	E	Kerajaan Majapahit	F	Kerajaan Kedah Tua

Maklumat	Kerajaan
(a) Kerajaan ini diasaskan oleh Chu-Lien dan muncul sezaman dengan kerajaan Abbasiyah.	D
(b) Kerajaan ini berpusat di Vyadhapura dan terkenal semasa pemerintahan Fan Shih-man.	A
(c) Lokasi kerajaan ini di Lembah Sungai Mekong dan monumen terkenal ialah Angkor Wat.	B
(d) Kerajaan ini berpusat di Kota Trowulan dan menjalin hubungan persahabatan dengan kerajaan China dan India.	E
(e) Kemasyhuran kerajaan ini dikaitkan dengan kepesatan kegiatan perdagangan di Lembah Bujang.	F
(f) Kerajaan ini muncul pada abad ketujuh di Lembah Sungai Musi, Sumatera.	C

KUASAI UASA

PRAKTIS SUMATIF

BAHAGIAN A

1. Maklumat berikut berkaitan dengan konsep Alam Melayu.

Buku Teks
ms. 5

Kepulauan Melayu meliputi Tanah Melayu hingga Tenasserim dan Kepulauan Nicobar, Filipina dan Kepulauan Solomon hingga Papua New Guinea.

Siapakah tokoh yang mengemukakan pandangan tentang konsep Alam Melayu tersebut?

- A Profesor Emeritus Dato' Dr. Nik Hassan Shuhaimi Nik Abdul Rahman
- B Profesor Dr. Ding Choo Ming
- C Abdul Hadi Haji Hassan
- ☒ D Alfred Russel Wallace

Aras Rendah

2. Bahasa Melayu telah digunakan secara meluas di Alam Melayu.

Buku Teks
ms. 6

Mengapakah keadaan sedemikian berlaku?

- I Mudah dipelajari
- II Sifat yang sederhana
- III Perkembangan intelektual
- IV Galakan daripada pemerintah

- ☒ A I dan II
- B I dan IV
- C II dan III
- D III dan IV

Aras Rendah

3. Antara berikut, yang manakah merupakan nilai serumpun yang wujud dalam kalangan masyarakat Alam Melayu?

Buku Teks
ms. 7

- ☒ A Gotong-royong
- B Keusahawanan
- C Kematangan pemikiran
- D Permainan wayang kulit

Aras Rendah

4. Pilih padanan yang **tepat**.

Buku Teks
ms. 8

	Kerajaan Alam Melayu	Pusat Kerajaan
I	Funan	Vyadhapura
II	Gangga Nagara	Pangkalan
III	Majapahit	Palembang
IV	Champa	Hariharalaya

- ☒ A I dan II
- B I dan IV
- C II dan III
- D III dan IV

Aras Sederhana

5. Apakah faktor kemerosotan kerajaan Funan?

Buku Teks
ms. 9

- A Bencana alam
- B Ancaman Dai-Viet
- C Peluasan kuasa oleh Chola
- ☒ D Serangan kerajaan Chenla

Aras Sederhana

6. Pada abad ke-14, kemunculan kerajaan Angkor sezaman dengan empayar Mongol, kerajaan Turki Uthmaniyah dan

Buku Teks
ms. 15

- A Dinasti Tang
- B empayar Rom
- ☒ C Kesultanan Delhi
- D kerajaan Abbasiyah

Aras Sederhana

7. Siapakah pemerintah empayar Maurya yang bertanggungjawab mengembangkan ajaran Buddha?

Buku Teks
ms. 17

- ☒ A Asoka
- B Jayavarman
- C Suryavarman
- D Chandragupta

Aras Rendah

8. Apakah hubungan yang terjalin antara kerajaan Alam Melayu dengan kerajaan luar yang sezaman dengannya?

Buku Teks
ms. 18

- ☒ A Hubungan diplomatik
- B Hubungan intelektual
- C Hubungan ketenteraan
- D Hubungan kekeluargaan

Aras Rendah

9. Apakah tujuan kerajaan Kedah Tua menjalin hubungan dengan kerajaan China?

Buku Teks
ms. 18

- A Mendapat pengiktirafan
- B Menyebarkan agama Buddha
- C Meminta bantuan ketenteraan
- ☒ D Memperkukuh hubungan perdagangan

Aras Sederhana

10. Mengapakah kerajaan Majapahit menghantar utusan ke India pada abad ke-14?

Buku Teks
ms. 19

- A Mendapatkan pengiktirafan
- B Memohon bantuan ketenteraan
- ☒ C Mengeratkan hubungan persahabatan
- D Memperkukuh hubungan perdagangan

Aras Sederhana

BAHAGIAN B

Buku
Teks
ms. 10

1. Kerajaan Angkor merupakan antara kerajaan Alam Melayu yang telah mencapai zaman kemasyhurannya yang tersendiri.

(a) Nyatakan pemerintah yang masyhur dalam kerajaan Angkor.

(i) Suryavarman II

(ii) Jayavarman II / Jayavarman VII

Aras Rendah [2 markah]

- (b) Huraikan sumbangan pemerintah di 1 (a) dalam menonjolkan kemasyhuran kerajaan Angkor.

Jayavarman II mengasaskan kerajaan. Jayavarman II menyatukan wilayah dalam kerajaan di Lembah Sungai Mekong.

Suryavarman II meluaskan empayar Angkor ke sekitar Lembah Sungai Mekong hingga selatan Myanmar. Suryavarman II berjaya menghalang ancaman Champa dan Dai Viet. Suryavarman II berjaya mewujudkan jalinan perdagangan antara pedagang tempatan dengan pedagang luar.

Aras Sederhana [4 markah]

- (c) Berdasarkan pengetahuan anda, apakah nilai yang boleh diteladani oleh pemimpin negara kita daripada pemerintah Angkor?

Mempertahankan kedaulatan negara daripada ancaman kuasa asing.

Memperkuatkan angkatan tentera bagi menghadapi serangan musuh jika berlaku.

Mementingkan kebajikan rakyat. Menyediakan kemudahan asas untuk rakyat.

Bijak merancang pembangunan negara.

Memegang teguh kepercayaan agama.

(Mana-mana jawapan munasabah)

Aras Tinggi [4 markah]

Klu Soalan

Kerajaan Alam Melayu membangun dan maju setanding dengan kerajaan luar lain yang lebih besar dan popular.

2. Gambar berikut menunjukkan seni bina kerajaan Alam Melayu dan kerajaan luar pada abad kesembilan.

Buku
Teks
ms.
14-19

Angkor Wat

Pagoda Xumi

- (a) Namakan **tiga** kerajaan luar yang sezaman dengan kerajaan Funan.

(i) Empayar Rom

(ii) Empayar Parsi

(iii) Dinasti Han

Aras Rendah [3 markah]

(b) Nyatakan **tiga** bentuk hubungan yang terjalin antara kerajaan Alam Melayu dengan kerajaan luar.

- (i) Hubungan perdagangan
- (ii) Hubungan keagamaan
- (iii) Hubungan diplomatik

Aras Rendah [3 markah]

(c) Pada pendapat anda, apakah yang dapat dibuktikan melalui hubungan kerajaan Alam Melayu dengan kerajaan luar?

Kerajaan Alam Melayu bersifat terbuka.

Jalanan hubungan membantu kemajuan kerajaan Alam Melayu.

Pemerintah kerajaan Alam Melayu bijak menguruskan hubungan kerajaannya dengan kerajaan luar.

Saling menghormati dalam menjalinkan hubungan dengan kerajaan luar.

Hubungan dengan kerajaan luar membawa kesejahteraan kepada kerajaan Alam Melayu.

(Mana-mana jawapan yang munasabah)

Aras Tinggi [4 markah]

BAHAGIAN C

Klu Soalan

Kerajaan Angkor berpusat di Hariharalaya dan kawasannya meliputi Lembah Sungai Mekong hingga selatan Myanmar.

1. Gambar berikut menunjukkan Angkor Thom yang dibina oleh Jayavarman VII.

Buku
Teks
ms. 10

(a) Terangkan kemasyhuran kerajaan Angkor.

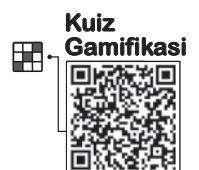
Aras Sederhana [6 markah]

(b) Apakah iktibar yang boleh diambil daripada kemasyhuran kerajaan Alam Melayu?

Aras Sederhana [8 markah]

(c) Pada pandangan anda, apakah aspek yang perlu ditekankan oleh kerajaan Malaysia jika ingin menjadi sebuah negara yang masyhur?

Aras Tinggi [6 markah]

Bab 1

Sistem Pemerintahan dan Kegiatan Ekonomi Masyarakat Kerajaan Alam Melayu

KUASAI Nota Pintas

»» Sistem Pemerintahan

1. Pemerintahan Beraja:

- Raja menggunakan pelbagai gelaran seperti Kurung Bnam (Funan), Rajadhiraja (Champa), Raja di Gunung dan Maharaja di Pulau (Srivijaya), Dewaraja (Angkor) serta Maharaja (Majapahit).
- Raja dianggap mulia dan suci.

2. Pemerintahan Pusat dan Wilayah:

- Raja dibantu oleh golongan pembesar, tentera dan golongan agama.
- Pembesar bertanggungjawab mengutip cukai.
- Pentadbiran dibahagikan kepada unit yang lebih kecil seperti daerah dan kampung.

»» Kegiatan Ekonomi

1. Pertanian:

- Penanaman padi:
 - Kerajaan Alam Melayu mempunyai tanah yang subur.
 - Kerajaan Funan dan Angkor terletak di Lembah Sungai Mekong dan hujan telah membekalkan air ke tasik-tasik besar.
 - Tasik digunakan untuk mengairi kawasan sawah padi.
 - Pemerintah Angkor membina *baray* bagi menyimpan air.
 - Pemerintah Champa melantik Ketua Air untuk menyelenggarakan terusan dan daik.
 - Pemerintah kerajaan Majapahit membina sistem pengairan untuk meningkatkan pengeluaran padi sawah.
- Rempah-ratus:
 - Bunga cengkih ditanam di Kepulauan Maluku, buah pala pula ditanam di Pulau Banda, manakala lada hitam ditanam di Sumatera dan Jawa.
- Tanaman lain:
 - Mengusahakan pelbagai tanaman seperti pisang, tebu, bijan, kacang, kelapa, sayuran dan buah-buahan.

2. Perdagangan:

- Pelabuhan
 - Di tengah-tengah laluan perdagangan timur dan barat.
 - Oc Eo, Turan, Sri Banoy, Palembang, Yasodharapura, Tuban, Surabaya, Sungai Mas, Pangkalan Bujang dan Pangkalan.
 - Kemudahan bekalan air, tempat tinggal, tempat menyimpan barangan dagangan dan kawasan berjual beli.
- Pedagang luar
 - China, India, Arab dan Parsi.
 - Mereka membawa pelbagai jenis barang dagangan untuk dijual dan ditukar dengan barangan daripada kerajaan Alam Melayu.
 - Aktiviti perdagangan di Alam Melayu telah membangunkan pelabuhan dan memajukan pembuatan kapal.
 - Masyarakat kerajaan Alam Melayu juga mahir membuat kapal dan menguasai ilmu pelayaran. Mereka mampu belayar hingga ke Afrika.

3. Hasil Hutan dan Hasil Laut:

- Hasil hutan
 - Gaharu digunakan sebagai bahan pewangi dan perubatan.
 - Sarang burung layang-layang banyak didapati di utara Pulau Borneo dan digunakan untuk kesihatan dan perubatan.
 - Rotan digunakan sebagai bahan binaan dan barang kraf tangan.
 - Kapur barus digunakan sebagai bahan pewangi.
- Hasil laut
 - Gamat dijadikan bahan makanan dan perubatan.
 - Rumpai laut dijadikan makanan.
 - Mutiara dijadikan barang perhiasan.

4. Perlombongan dan Pembuatan:

- Perlombongan: Emas dan perak (Champa) serta bijih besi (Angkor).
- Pembuatan: Barang perhiasan besi dan emas (Funan dan Angkor), tembikar dan cuka kelapa (Champa) serta garam (Majapahit).

SP 5.2.1 Menerangkan sistem pemerintahan kerajaan Alam Melayu

1. Bulatkan jawapan yang betul untuk gelaran raja bagi pemerintah kerajaan Alam Melayu yang berikut. TP 1

(a) Kerajaan Funan

☒ A Kurung Bnam

☐ B Dewaraja

Video
Tutorial

Sistem
Pemerintahan

(b) Kerajaan Champa

☐ A Maharaja di Pulau

☒ B Rajadhiraja

(c) Kerajaan Angkor

☒ A Dewaraja

☐ B Cakravatin

(d) Kerajaan Srivijaya

☒ A Bodhisattva

☐ B Sri Bathara

(e) Kerajaan Majapahit

☐ A Raja di Gunung

☒ B Maharaja

2. Isikan tempat kosong dengan nama kerajaan Alam Melayu yang berkaitan dengan pentadbiran pusat dan wilayah berikut. TP 1

	Huraian	Kerajaan
(a)	Dibahagikan kepada tujuh wilayah.	Kerajaan Funan
(b)	Dibantu oleh Sapta Prabu, iaitu Majlis Penasihat Diraja.	Kerajaan Majapahit
(c)	Wilayah Kedatuan ditadbir oleh Datu berketurunan raja.	Kerajaan Srivijaya
(d)	Terdapat lima wilayah, iaitu Indrapura, Amaravati, Vijaya, Kauthara dan Panduranga.	Kerajaan Champa
(e)	Raja dibantu oleh pembesar yang bertanggungjawab dalam bidang keagamaan dan kehakiman.	Kerajaan Angkor

3. Jelaskan sistem pemerintahan kerajaan Alam Melayu berikut. TP 2

Nota Visual
Sistem Pemerintahan

Srivijaya

(a) Raja

Raja-raja Srivijaya dipercayai mempunyai unsur kesaktian.

Raja dianggap sebagai Bodhisattva yang merujuk peranan raja sebagai Buddha di bumi.

Raja Srivijaya digelar sebagai Raja di Gunung dan Maharaja di Pulau.

(b) Pemerintahan pusat dan wilayah

Raja dibantu oleh Yuvaraja, iaitu Putera Mahkota, Pratiyuvaraja sebagai Raja Muda dan Rajakumara.

Raja juga dibantu oleh golongan agama, tentera, pemungut cukai, hakim dan penjaga harta kerajaan.

Pentadbiran wilayah dibahagikan kepada dua.

Kedatuan yang ditadbir oleh Datu berketurunan raja.

Pradatuan yang ditadbir oleh Datu bukan keturunan raja.

Angkor

(c) Raja

Raja-raja Angkor menggunakan gelaran Dewaraja yang mengaitkan raja sebagai dewa.

Kuasa kedua dan ketiga dalam sistem pemerintahan raja ialah Permaisuri dan Raja Muda.

(d) Pemerintahan pusat dan wilayah

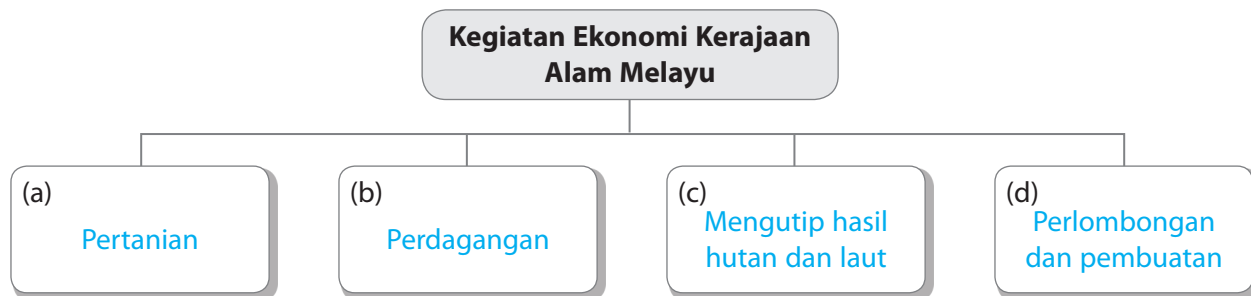
Raja dibantu oleh pembesar-pembesar yang bertanggungjawab dalam bidang keagamaan, kehakiman, keselamatan dan perbendaharaan.

Pada peringkat wilayah, Angkor dibahagikan kepada wilayah, daerah, daerah kecil dan kampung.

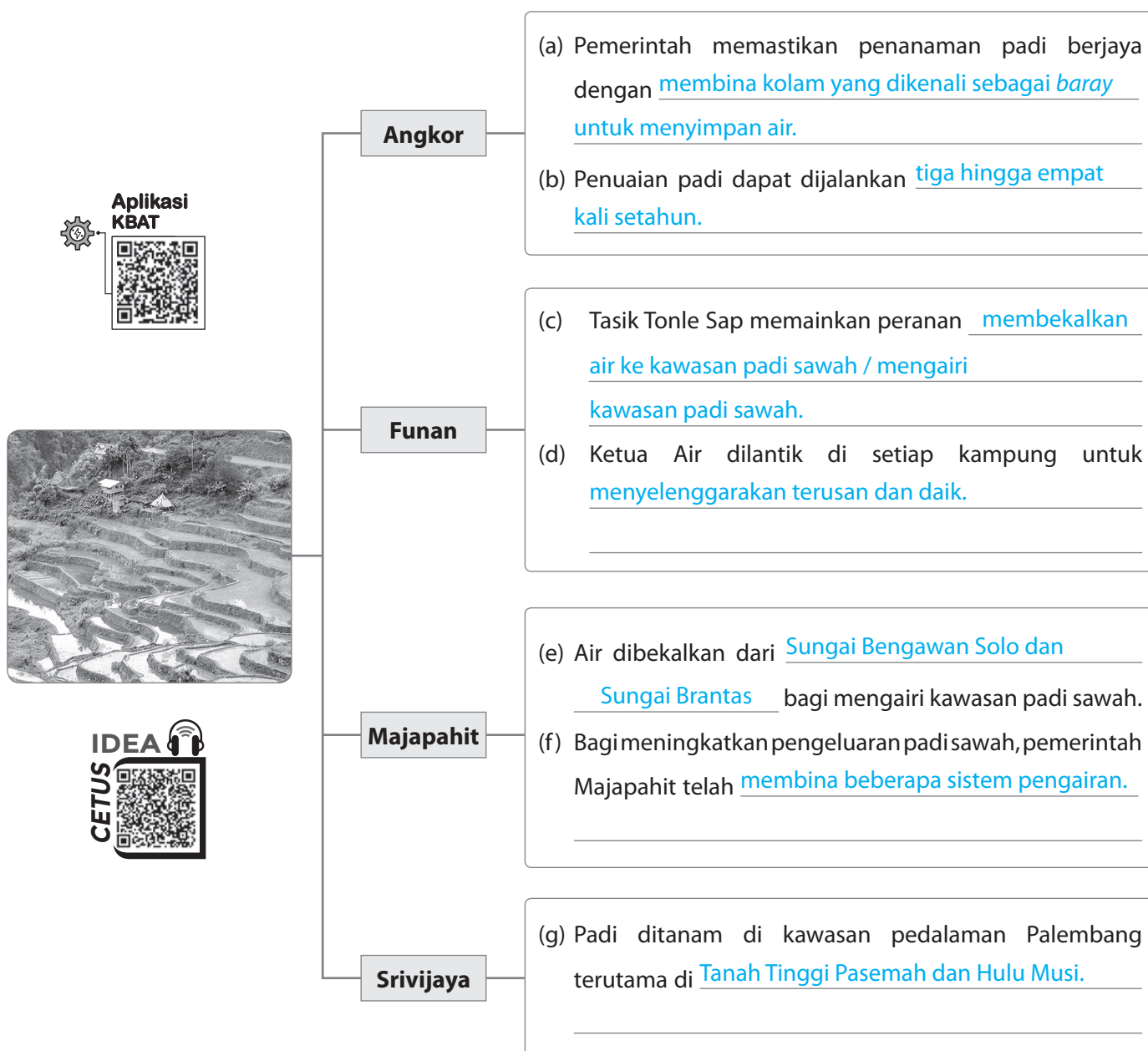
Cuba jawab Praktis Sumatif, Bhgn A, S2

SP 5.2.2 Menghuraikan kegiatan ekonomi masyarakat kerajaan Alam Melayu

4. Nyatakan kegiatan ekonomi utama yang dijalankan dalam kerajaan Alam Melayu. TP 1

5. Lengkapkan rajah berikut bagi menjelaskan faktor perkembangan penanaman padi dalam kerajaan Alam Melayu. TP 3

6. Lengkapkan jadual yang berikut dengan maklumat berkaitan kegiatan perdagangan dalam kerajaan Alam Melayu. **TP 4**

Nama Kerajaan	Pelabuhan	Barang dagangan	
(a) Funan	(i) <u>Oc-Eo</u>	• Damar • <u>Kayu cendana</u>	• <u>Kapur baru</u> • <u>Gaharu</u>
(b) <u>Champa</u>	(i) <u>Turan</u> (ii) <u>Kam ran</u> (iii) <u>Sri Banoy</u> (iv) <u>Maliti</u>	• <u>Beras</u> • <u>Perak</u> • <u>Gaharu</u>	• <u>Emas</u> • <u>Gading gajah</u>
(c) Srivijaya	(i) <u>Palembang</u>	• <u>Madu</u> • <u>Rempah</u> • <u>Rumpai laut</u>	• <u>Rotan</u> • <u>Mutiara</u> • <u>Sumbu badak</u>
(d) Angkor	(i) <u>Yasodharapura</u>	• <u>Buah pelaga</u> • <u>Minyak sayuran</u>	• <u>Lilin lebah</u> • <u>Gading gajah</u>
(e) <u>Majapahit</u>	(i) <u>Tuban</u> (ii) <u>Sidayu</u> (iii) <u>Gresik</u> (iv) <u>Surabaya</u>	• <u>Kayu cendana</u> • <u>Ikan</u> • <u>Mutiara</u>	• <u>Gaharu</u> • <u>Kulit penyu</u>
(f) Kedah Tua	(i) <u>Sungai Mas</u> (ii) <u>Pangkalan Bujang</u>	• <u>Rotan</u> • <u>Kayu cendana</u>	• <u>Damar</u> • <u>Gading gajah</u>
(g) Gangga Nagara	(i) <u>Pangkalan</u> (ii) <u>Lembah Kinta</u> (iii) <u>Tanjung Rambutan</u> (iv) <u>Bidor</u> (v) <u>Sungai Siput</u>	• <u>Emas</u> • <u>Rempah-ratus</u> • <u>Damar</u>	• <u>Bijih timah</u> • <u>Kapur baru</u>

7. Berdasarkan pengetahuan anda, nyatakan kepentingan pelabuhan kepada masyarakat kerajaan Alam Melayu. **TP 6 KBAT Menilai**

Tempat pengumpulan barang dagangan.

Melakukan aktiviti perdagangan.

Mempunyai pelbagai kemudahan untuk pedagang.

Tempat persinggahan pedagang.

Tempat menunggu peralihan angin monsun.

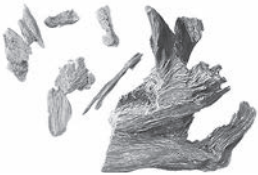
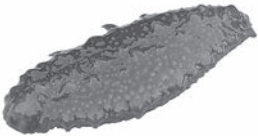
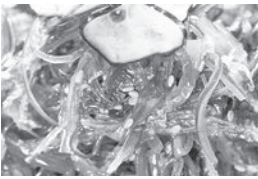
(Mana-mana jawapan munasabah)

Nota Visual
Perdagangan

8. Kerajaan Alam Melayu kaya dengan hasil hutan dan laut.

Berdasarkan pengetahuan sejarah anda, nyatakan kawasan Alam Melayu yang mempunyai hasil hutan dan laut berikut serta nyatakan kegunaannya. **TP 4**

(a) Gaharu 	➔	Banyak terdapat di hutan Sungai Mekong, Tanah Melayu dan Sumatera. Digunakan sebagai pewangi dan perubatan.
(b) Rotan 	➔	Mudah didapati di seluruh Alam Melayu. Digunakan sebagai bahan binaan dan barang kraf tangan.
(c) Kapur barus 	➔	Banyak terdapat di Sumatera dan Borneo. Digunakan sebagai bahan pewangi.
(d) Gamat 	➔	Mudah didapati di perairan Alam Melayu, terutamanya di Selat Melaka dan Laut Sulu. Dijadikan bahan makanan dan perubatan.
(e) Mutiara 	➔	Mudah didapati di perairan Alam Melayu, terutamanya di Selat Melaka dan Laut Sulu. Dijadikan barang perhiasan.
(f) Rumpai laut 	➔	Mudah didapati di perairan Alam Melayu, terutamanya di Selat Melaka dan Laut Sulu. Dijadikan bahan makanan.

Video

Rumpai Laut

9. Berdasarkan pencapaian masyarakat kerajaan Alam Melayu dalam aspek pembuatan berikut, nyatakan iktibar yang boleh dipelajari oleh masyarakat masa kini. **TP 5 TP 6 KBAT Menilai**

	
Cuka kelapa dihasilkan oleh masyarakat Champa	Barang perhiasan emas dibuat oleh masyarakat Angkor dan Funan
	
Garam dihasilkan oleh masyarakat Majapahit	Tembikar dibuat oleh masyarakat Champa

- (i) [Bersikap kreatif](#)
- (ii) [Berusaha memperbaiki kehidupan](#)
- (iii) [Mempunyai kemajuan sains dan teknologi](#)
- (iv) [Bersifat inkuiristik](#)
- (v) [Rajin berusaha](#)
- [\(Mana-mana jawapan munasabah\)](#)

Cuba jawab **Praktis Sumatif, Bhgn C, S1**

10. Lakukan aktiviti berikut. **TP 6**

AKTIVITI PAK-21

Rangkaian

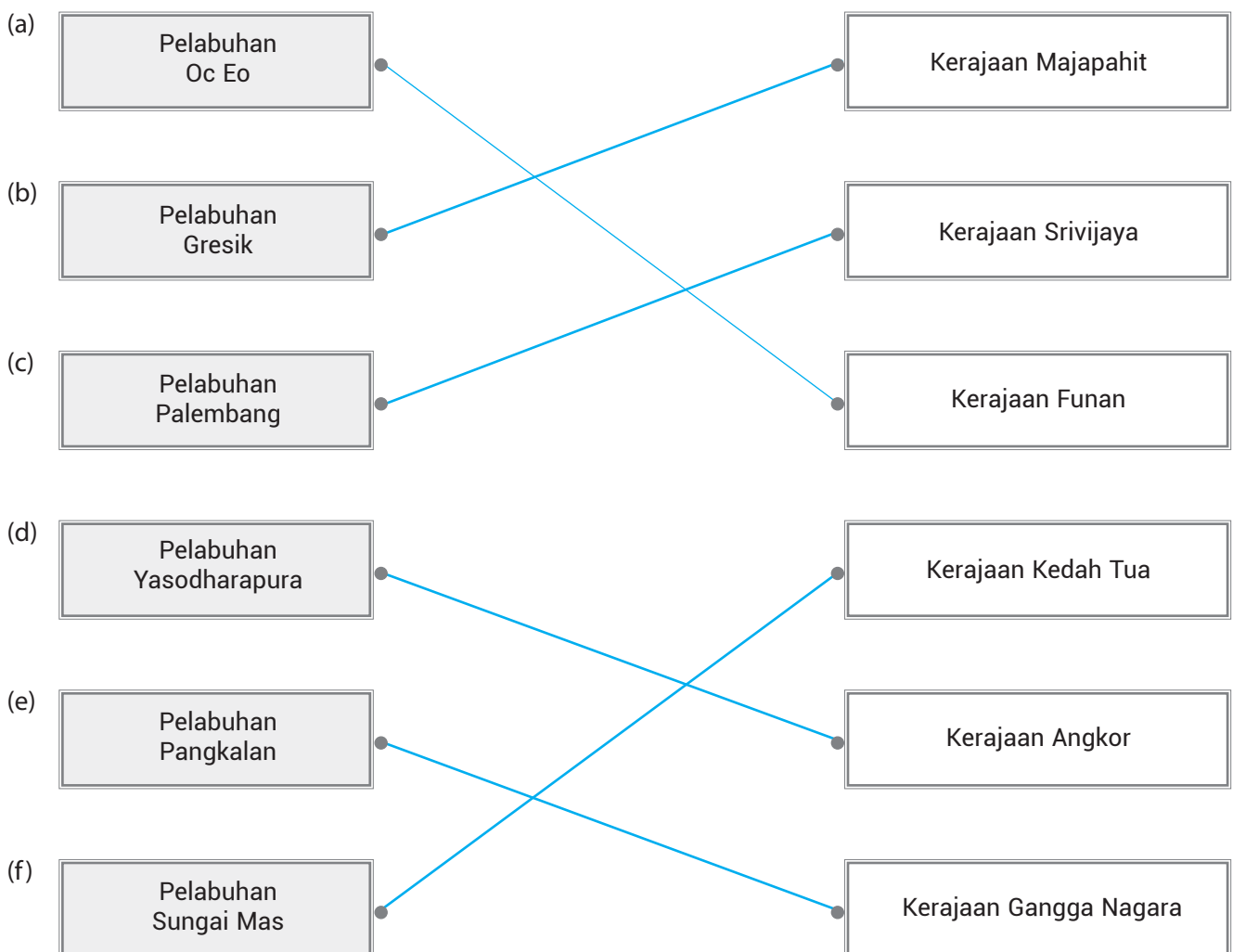
- Murid dibahagikan kepada lima kumpulan.
- Guru memberikan arahan kepada murid, iaitu:
 - Peruntukan masa: lima belas minit sahaja.
 - Soalan: Terangkan peranan raja yang diamalkan oleh kerajaan-kerajaan Alam Melayu.
 - Setiap kumpulan hanya mengkaji sistem pemerintahan sebuah kerajaan sahaja.
- Murid perlu membuat rantai kertas dengan menyusun setiap kertas yang ditulis dengan idea atau maklumat berkaitan dengan soalan yang diberikan.
- Masa bermula selepas guru menyebut 'Mula'.
- Selepas itu, murid perlu membentangkan hasil kajian.

1. Gariskan jawapan yang betul.

- (a) Raja-raja (Funan : Angkor) menggunakan pelbagai gelaran seperti Kurung Bnam yang bermaksud raja gunung.
- (b) Raja Majapahit dibantu oleh Majlis Penasihat Diraja yang dinamakan (Sapta Prabu : Sri Bathara).
- (c) Sungai Bengawan Solo dan Sungai Brantas membekalkan air untuk tanaman (buah pala : padi sawah).
- (d) Pedagang dari China membawa pelbagai barangan ke Alam Melayu seperti pinggan mangkuk, tembikar dan (kain sutera : kain kapas).
- (e) Masyarakat kerajaan Alam Melayu menjalankan kegiatan pembuatan seperti membuat (gula : garam), tembikar dan cuka kelapa.

2. Padankan pelabuhan dengan kerajaan Alam Melayu yang betul.

KUASAI UASA

PRAKTIS SUMATIF

BAHAGIAN A

1. Raja kerajaan manakah yang menggunakan gelaran Kurung Bnam?

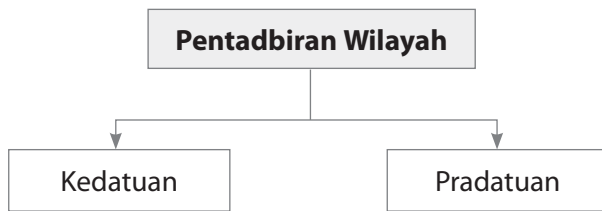
Buku Teks ms. 26

- A Angkor
B Majapahit
C Funan
D Srivijaya

Aras Rendah

2. Rajah berikut menunjukkan sistem pemerintahan kerajaan Alam Melayu.

Buku Teks ms. 26

Kerajaan manakah yang mempunyai sistem pemerintahan tersebut?

- A Angkor
B Champa
C Srivijaya
D Kedah Tua

Aras Rendah

3. Wanita kerabat diraja mendapat tempat yang tinggi dalam pentadbiran kerajaan X.

Buku Teks ms. 27

Apakah kerajaan X?

- A Srivijaya
B Majapahit
C Kedah Tua
D Gangga Nagara

Aras Sederhana

4. Siapakah yang memiliki "Kuasa Kedua" dalam kerajaan Angkor?

Buku Teks ms. 27

- A Datu
B Permaisuri
C Raja Muda
D Perdana Menteri

Aras Rendah

5. Gambar berikut menunjukkan penanaman padi di kawasan tanah tinggi kerajaan Alam Melayu.

Buku Teks ms. 28

Mengapakah padi ditanam secara berteres?

- A Menambahkan hasil
B Mendapatkan bekalan air
C Memudahkan penanaman
D Mempelbagaikan hasil tanaman

Aras Sederhana

6. Apakah usaha yang dilakukan oleh pemerintah kerajaan Angkor bagi memastikan penanaman padi berjaya?

Buku Teks ms. 28

- A Membina *baray*
B Memperkenalkan pelbagai jenis padi
C Menanam padi di sekitar Tasik Tonle Sap
D Menggalakkan penduduk menanam padi

Aras Sederhana

7. Apakah fungsi Ketua Air dalam kerajaan Champa?

Buku Teks ms. 28

- A Mengetuai angkatan tentera laut
B Menjamin keselamatan pelabuhan
C Menyelenggarakan terusan dan daik
D Memajukan kegiatan penanaman padi

Aras Rendah

8. Apakah tujuan kerajaan Srivijaya mewujudkan jawatan Tuhan Vatakvurah di pelabuhan?

Buku Teks ms. 30

- A Mengutip cukai di pelabuhan
B Menyebarkan agama Buddha di pelabuhan
C Menggalakkan kedatangan pedagang India
D Menyelia aktiviti perdagangan dan perkapalan

Aras Sederhana

9. Apakah pelabuhan yang membolehkan kerajaan Funan berkembang maju?

Buku Teks ms. 30

- A Oc Eo
B Palembang
C Yasodharapura
D Pangkalan Bujang

Aras Rendah

10. Jadual berikut berkaitan dengan kegiatan pembuatan yang dijalankan oleh masyarakat kerajaan Alam Melayu.

Buku Teks ms. 31

Kerajaan	Hasil pembuatan
Funan dan Angkor	Barang perhiasan emas dan bijih besi
Champa	Cuka kelapa dan tembikar
Majapahit	Garam, gula, minyak, mi daripada beras dan pembungkusan daging kerbau

Apakah nilai yang boleh dipelajari daripada amalan yang ditunjukkan oleh masyarakat Alam Melayu tersebut?

- A Bertanggungjawab
B Semangat bekerjasama
C Kreatif dalam penciptaan
D Peka terhadap alam sekitar

Aras Tinggi

BAHAGIAN B

Klu Soalan

Sungai popular dalam kerajaan Alam Melayu ialah Sungai Mekong, Sungai Bengawan Solo serta Sungai Brantas. Pemerintah turut melantik pembesar bagi menjaga sistem perairan negara.

1. Gambar berikut berkaitan dengan kegiatan ekonomi masyarakat kerajaan Alam Melayu.

Buku
Teks
ms. 28

- (a) Nyatakan **tiga** sebab utama kegiatan penanaman padi diberikan perhatian oleh pemerintah kerajaan Alam Melayu.

- (i) Mempunyai tanah yang subur.
- (ii) Mempunyai sungai / tasik yang membekalkan air.
- (iii) Nasi merupakan makanan ruji masyarakat.

Aras Rendah [3 markah]

- (b) Berdasarkan pengetahuan anda, apakah faktor-faktor yang menyebabkan kerajaan Funan dan Angkor berjaya dalam penanaman padi sawah?

- Kawasan di Lembah Sungai Mekong subur untuk tujuan penanaman padi.
- Sungai Mekong membekalkan air untuk penyaliran ke padi sawah.
- Air dari Tasik Tonle Sap digunakan untuk mengairi padi sawah.

Aras Sederhana [3 markah]

- (c) Pada pendapat anda, apakah usaha-usaha yang dapat dilaksanakan bagi memajukan penanaman padi di negara kita?

- Memperkenalkan baka padi yang baik.
- Memberikan khidmat nasihat kepada petani.
- Memberikan ganjaran kepada penanam padi yang berjaya.
- Menggalakkan penanaman padi menggunakan teknologi moden.

Aras Tinggi [4 markah]

2. Perdagangan merupakan kegiatan ekonomi yang penting bagi kerajaan Alam Melayu dan pedagang luar dari China, India, Arab dan Parsi membawa pelbagai barangan untuk dijual dan ditukar dengan barangan dari kerajaan Alam Melayu.

Buku
Teks
ms.
30 - 31

- (a) Nyatakan **tiga** faktor utama yang membolehkan kerajaan Alam Melayu berkembang pesat dalam perdagangan.

- (i) Kedudukan Alam Melayu di tengah-tengah laluan perdagangan timur dan barat.
- (ii) Pelabuhan dilengkapi dengan kemudahan bekalan air dan tempat tinggal.
- (iii) Kawasan jual beli dan tempat menyimpan barang dagangan disediakan di pelabuhan.

Aras Sederhana [3 markah]

(b) Namakan **tiga** jenis barangan yang dibawa oleh pedagang China.

(i) Sutera

(ii) Tembikar

(iii) Pinggan dan mangkuk

Aras Rendah [3 markah]

(c) Sekiranya anda diberikan tanggungjawab untuk menjaga pelabuhan dalam kerajaan Alam Melayu, nyatakan langkah-langkah yang boleh anda laksanakan bagi memastikan pelabuhan tersebut dapat berfungsi sepenuhnya.

Menjaga keselamatan di perairan.

Menyediakan pelbagai kemudahan seperti tempat penginapan, gudang dan restoran.

Melaksanakan peraturan perdagangan yang adil.

Mewujudkan bank / syarikat insurans di kawasan pelabuhan.

(Mana-mana jawapan yang munasabah)

Aras Tinggi [4 markah]

BAHAGIAN C

Klu Soalan

Sistem beraja terbahagi kepada pemerintahan pusat dan pemerintahan wilayah. Golongan dalam struktur sosial masyarakat kerajaan Alam Melayu terbahagi kepada golongan pemerintah dan golongan diperintah.

1. Kerajaan Alam Melayu telah mengamalkan sistem pemerintahan beraja. Raja dibantu oleh golongan pembesar yang berwibawa dan telah menyumbang kepada kemasyhuran kerajaan.

Buku
Teks
ms.
26 - 27

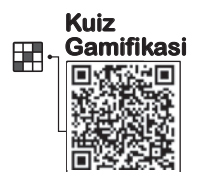
(a) Terangkan kedudukan raja dalam kalangan masyarakat kerajaan Alam Melayu. Aras Rendah [6 markah]

(b) Huraikan pentadbiran pusat dan wilayah yang diamalkan oleh kerajaan Alam Melayu yang berikut.

- Funan
- Angkor
- Majapahit

Aras Sederhana [6 markah]

(c) Sistem beraja masih kekal diamalkan di negara kita sehingga ke hari ini. Sebagai generasi muda, bagaimanakah anda menunjukkan kesetiaan kepada raja dan negara? Aras Tinggi [8 markah]

Bab 2

Sosiobudaya Masyarakat Kerajaan Alam Melayu

KUASAI Nota Pintas

» Bahasa dan Tulisan

1. Masyarakat Funan menggunakan bahasa Sanskrit serta tulisan berasaskan tulisan orang Hu yang menggunakan tulisan orang India.
2. Masyarakat Champa menuturkan bahasa Melayu Champa dan bahasa Sanskrit serta menggunakan tulisan Palava dan Champa Kuno.
3. Masyarakat Srivijaya menggunakan bahasa Melayu sebagai bahasa utama dalam urusan pentadbiran dan harian serta menggunakan tulisan Palava.
4. Masyarakat Angkor menggunakan bahasa Sanskrit dan Khmer serta tulisan Palava dan tulisan Khmer.
5. Masyarakat Majapahit menggunakan bahasa Jawa Kuno serta tulisan Kawi. Selepas kedatangan Islam, masyarakat kerajaan Majapahit menggunakan huruf Arab bagi menulis bahasa Jawa yang dikenali sebagai tulisan Pegon.
6. Kedah Tua menggunakan bahasa Sanskrit serta tulisan Palava.

» Persuratan

1. Kelahiran tulisan telah membawa kepada perkembangan persuratan dalam masyarakat kerajaan Alam Melayu.
2. Bukti kegiatan persuratan awal kerajaan Alam Melayu yang ditemukan adalah dalam bentuk batu bersurat.
3. Persuratan kerajaan Alam Melayu mendapat pengaruh epik dan sastera India yang terkenal seperti *Ramayana*, *Mahabharata*, *Purana* dan *Jataka*.
4. Berikutan kedatangan Islam, persuratan Melayu mula dipengaruhi oleh sastera Islam yang berbentuk syair, gurindam, cerita hikayat dan nazam.
5. Tokoh Islam seperti nabi dan pahlawan menjadi elemen yang mempengaruhi persuratan Melayu seperti *Hikayat Nabi Yusof* dan *Hikayat Amir Hamzah*.

» Seni Bina

1. Masyarakat Funan membina kapal besar, perahu panjang, sistem pengairan untuk mengawal limpahan air dan candi seperti Candi Go Cay Thi di Oc Eo.
2. Masyarakat Angkor membina *baray* yang dapat menampung 30 juta meter padu air, Angkor Wat, Angkor Thom dan kapal untuk kegunaan perdagangan dan peperangan.
3. Masyarakat Champa membina kompleks candi di Lembah Mi Son, Dong Duong dan Po Nagar.
4. Masyarakat Srivijaya membina Candi Muara Takus dan Candi Muara Jambi di Sumatera serta kapal.
5. Masyarakat Majapahit membina Candi Tikus di Jawa Timur dan Candi Cetho di Jawa Tengah serta pintu gerbang Gapura Wringin Lawang dan Gapura Bajang Ratu.
6. Masyarakat Kedah Tua membina candi bagi agama Hindu dan Buddha di Lembah Bujang.
7. Penemuan patung Buddha yang diperbuat daripada gangsa setinggi 18 meter di Tanjung Rambutan menjadi bukti seni bina masyarakat kerajaan Gangga Nagara. Beberapa binaan patung Buddha lain ditemui di Sungai Siput dan Pangkalan. Seni bina arca tersebut menerima pengaruh daripada kerajaan Gupta, India.

» Struktur Sosial

1. Terbahagi kepada kelas atasan (golongan pemerintah) dan kelas bawahan (golongan diperintah).
2. Golongan pemerintah terdiri daripada golongan diraja dan bangsawan.
3. Golongan diperintah terdiri daripada rakyat merdeka dan hamba.
4. Struktur sosial yang tersusun memperkukuh sistem politik dan kedudukan pemerintah.
5. Kelas atasan berperanan menjaga dan melindungi rakyat.
6. Kelas bawahan memberikan taat setia kepada golongan pemerintah.
7. Peranan kedua-dua golongan ini mengukuhkan sistem masyarakat dan menstabilkan kerajaan.

SP 5.2.3 Menjelaskan sosiobudaya masyarakat kerajaan Alam Melayu

1. Gariskan jawapan yang betul bagi menjelaskan penggunaan bahasa dan sistem tulisan dalam kerajaan Alam Melayu. **TP 1**

(a) Kerajaan Funan	(i) Bahasa yang digunakan di Funan ialah bahasa (<u>Sanskrit</u> / Melayu Kuno). (ii) Masyarakat Funan juga menggunakan kalendar <u>Saka</u> yang berasal dari (<u>India</u> / China).
(b) Kerajaan Champa	(i) Selain bahasa Melayu Champa, masyarakat kerajaan Champa menuturkan bahasa (<u>Sanskrit</u> / Arab). (ii) Selepas kedatangan Islam, bahasa Melayu Champa menjadi bahasa utama seiring dengan perkembangan tulisan (<u>Palava</u> / <u>Jawi</u>).
(c) Kerajaan Srivijaya	(i) Bahasa (<u>Melayu</u> / <u>Sanskrit</u>) merupakan bahasa utama dalam urusan pentadbiran dan harian masyarakat kerajaan Srivijaya. (ii) Batu bersurat Telaga Batu dan Talang Tuwo ditulis dalam bahasa Melayu dengan pengaruh bahasa Sanskrit menggunakan tulisan (<u>Jawi</u> / <u>Palava</u>).
(d) Kerajaan Angkor	(i) Inskripsi pada dinding candi menunjukkan bahawa bahasa Sanskrit dan bahasa (<u>Melayu</u> / <u>Khmer</u>) digunakan oleh masyarakat kerajaan Angkor. (ii) Selain tulisan Khmer, tulisan (<u>Palava</u> / <u>Jawi</u>) turut ditemukan pada dinding candi Angkor.
(e) Kerajaan Majapahit	(i) Bahasa (<u>Melayu</u> / <u>Jawa Kuno</u>) merupakan bahasa utama bagi masyarakat kerajaan Majapahit. (ii) Masyarakat Majapahit menggunakan tulisan (<u>Jawi</u> / <u>Kawi</u>).
(f) Kerajaan Kedah Tua	(i) Batu bersurat di Sungai Mas dan Cherok Tok Kun menunjukkan bahawa masyarakat Kedah Tua menuturkan bahasa (<u>Sanskrit</u> / Melayu). (ii) Masyarakat Kedah Tua menggunakan tulisan (<u>Palava</u> / <u>Jawi</u>).

2. Isi tempat kosong tentang kepentingan bahasa dan tulisan dalam masyarakat kerajaan Alam Melayu. **TP 1**

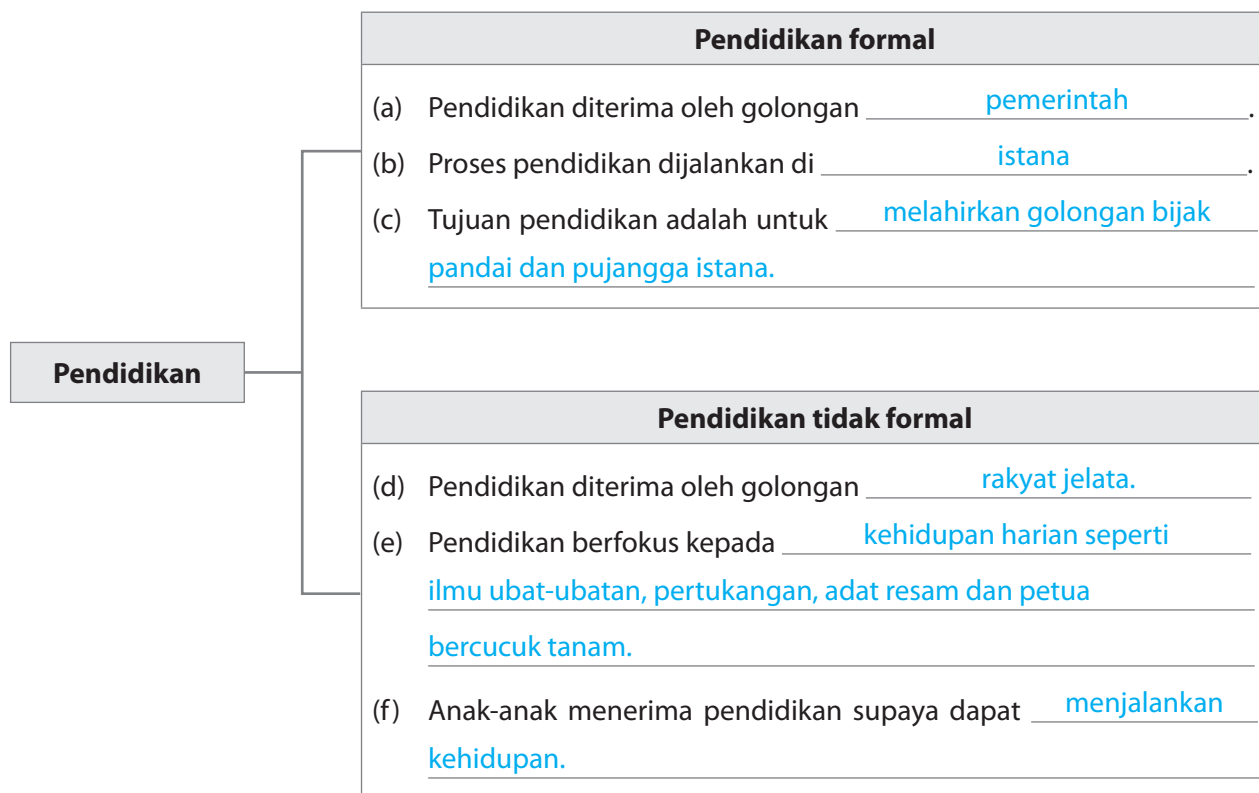
pemerintahan	dokumentasi	komunikasi	pendidikan formal
keterbukaan	Funan	Sanskrit	tulisan

Perkembangan bahasa di Alam Melayu berkait rapat dengan perkembangan sistem (a) tulisan. Sifat (b) keterbukaan masyarakat kerajaan Alam Melayu telah membolehkan sistem tulisan berkembang dalam kerajaan (c) Funan, Champa, Srivijaya, Angkor, Majapahit dan Kedah Tua. Bahasa Melayu contohnya telah menerima pengaruh daripada bahasa (d) Sanskrit, Tamil, Cina, Parsi dan Arab.

Bahasa dan tulisan penting kepada perkembangan masyarakat kerajaan Alam Melayu kerana menjadi alat (e) komunikasi yang utama. Selain itu, bahasa dan tulisan juga berperanan sebagai media untuk menyimpan rekod-rekod (f) pemerintahan, perundangan, perdagangan dan keagamaan. Perkembangan bahasa dan tulisan juga membolehkan sistem (g) pendidikan formal dijalankan di istana.

Pada hari ini, hasil tulisan masyarakat kerajaan Alam Melayu menjadi sumber rujukan dan (h) dokumentasi kepada ahli sejarah untuk memahami ketamadunan masyarakat silam.

3. Lengkapkan rajah berikut bagi menjelaskan sistem pendidikan dalam kerajaan Alam Melayu. **TP 2**

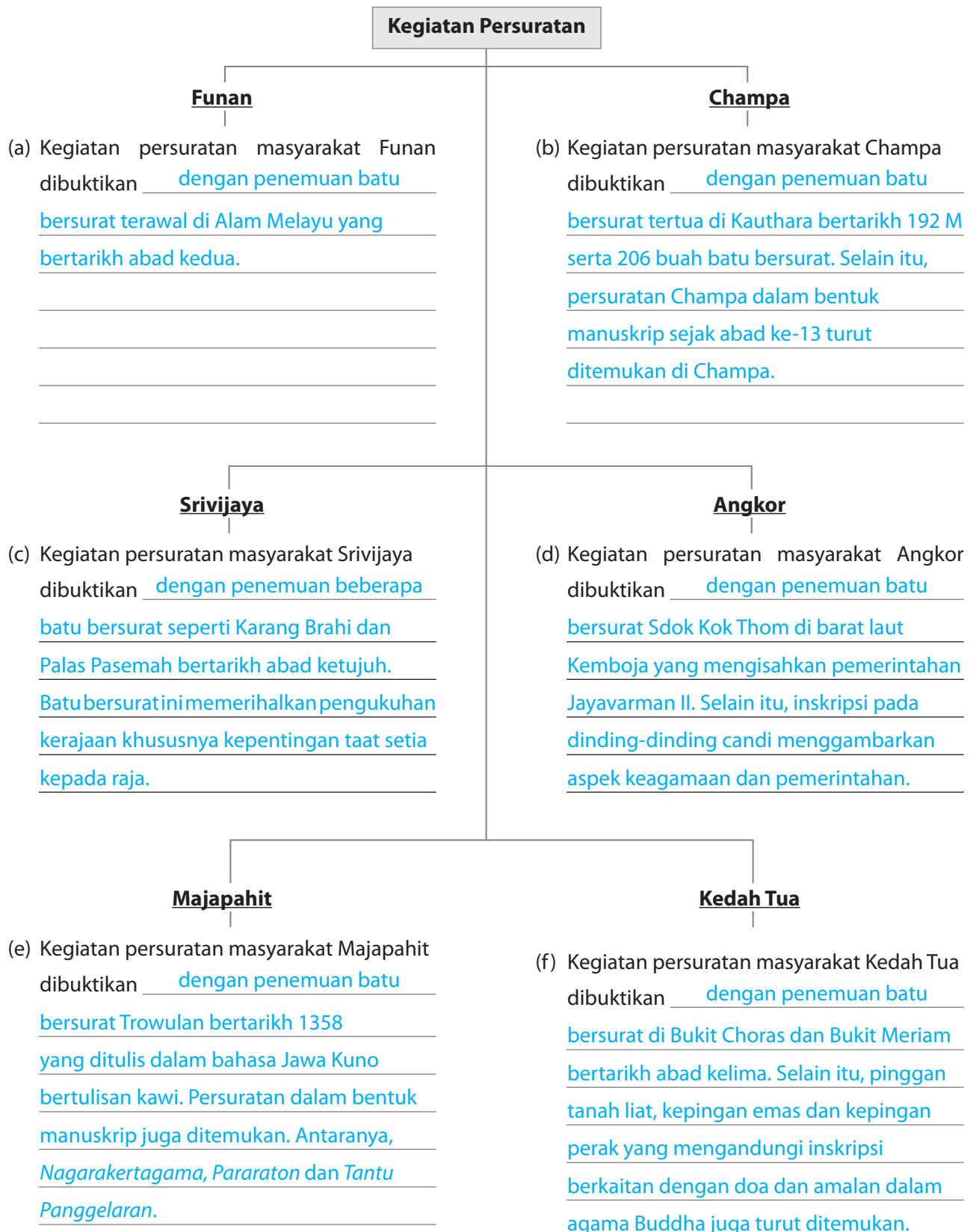
4. Nyatakan bahasa Melayu bagi istilah yang berikut. **TP 2**

Bahasa	Istilah	Bahasa Melayu
Bahasa Sanskrit	(a) Bhakti	Bakti
	(b) Bhumi	Bumi
	(c) Bhasha	Bahasa
Bahasa Tamil	(d) Petti	Peti
	(e) Kadai	Kedai
Bahasa Cina	(f) Sam pan	Sampan
Bahasa Parsi	(g) Lashkar	Askar
Bahasa Arab	(h) Kursiy	Kerusi
	(i) Qamus	Kamus
	(j) Sirwal	Seluar

SP 5.2.3 Menjelaskan sosiobudaya masyarakat kerajaan Alam Melayu

5. Persuratan merupakan antara bukti keintelektualan masyarakat kerajaan Alam Melayu.

Berdasarkan pengetahuan sejarah anda, jelaskan bukti perkembangan awal kegiatan persuratan awal kerajaan Alam Melayu berikut. **TP 4**

6. Lengkapkan peta dakap berikut dengan menyenaraikan karya-karya yang telah mempengaruhi kegiatan persuratan kerajaan Alam Melayu. **TP 3**

i-Think Peta Dakap

**Karya-karya
persuratan
kerajaan Alam
Melayu**

{	(a) Epik dan
sastera India	{	(i) <i>Ramayana</i>
			(ii) <i>Mahabhrata</i>
			(iii) <i>Purana</i>
			(iv) <i>Jataka</i>
	(b) Kisah
kehidupan
Nabi	{	(i) <i>Hikayat Nabi Bercukur</i>
			(ii) <i>Hikayat Nabi Wafat</i>
			(iii) <i>Hikayat Bulan Berbelah</i>
			(iv) <i>Hikayat Nabi Yusof</i>
	(c) Kisah
perjuangan
pahlawan
Islam	{	(i) <i>Hikayat Amir Hamzah</i>
			(ii) <i>Hikayat Iskandar Zulkarnain</i>
			(iii) <i>Hikayat Muhammad Ali Hanafiah</i>

Cuba jawab **Praktis Sumatif**, Bhgn B, S1(b)

7. Lakukan aktiviti berikut. **TP 6**

AKTIVITI PAK-21

Kerusi Panas

- (a) Murid dibahagikan kepada empat kumpulan dan setiap kumpulan perlu melantik seorang ketua kumpulan.
- (b) Peruntukan masa adalah dua puluh minit sahaja.
- (c) Murid perlu mengumpulkan maklumat berikut:
 - (i) Pengaruh epik dan sastera India dalam persuratan kerajaan Alam Melayu.
 - (ii) Persuratan Melayu selepas Islam tersebar ke Alam Melayu.
- (d) Selepas masa tamat, ketua akan duduk di kerusi yang disediakan di hadapan kelas sebagai "pakar".
- (e) "Pakar" akan menjawab semua soalan yang dilontarkan oleh ahli kumpulan yang lain.

SP 5.2.3 Menjelaskan sosiobudaya masyarakat kerajaan Alam Melayu

8. Gambar berikut menunjukkan seni bina kerajaan Angkor.

Baray

Angkor Wat

Baray

- (a) Terangkan keunikan seni bina kerajaan Angkor yang berkaitan dengan kegiatan pertanian.

TP 4 KBAT Menganalisis

Pembinaan *baray* yang berukuran 2 x 8 kilometer.

Dapat menampung 30 juta meter padu air.

Air digunakan untuk disalurkan ke kawasan sawah padi di sekitarnya.

- (b) Jelaskan keistimewaan candi Angkor Wat. **TP 4 KBAT Menganalisis**

Dibina pada abad ke-12 oleh Raja Suryavarman II.

Mempunyai keluasan 208 hektar.

Binaan menara di tengah-tengah candi setinggi 65 meter.

Lambang kekuatan kerajaan/ kebesaran kerajaan/ keagungan pemerintah.

Terdapat pelbagai ukiran dinding yang memaparkan keagungan kerajaan Angkor.

- (c) Pada pendapat anda, mengapakah kita perlu menghayati seni bina masyarakat dahulu?

TP 6 KBAT Menilai

Dapat memelihara seni bina.

Mengelakkan daripada musnah.

Dapat dihayati/ dilihat oleh generasi akan datang.

Membuktikan kesahihan sejarah kerajaan/ negara.

(*Mana-mana jawapan yang munasabah*)

9. Isi tempat kosong bagi menjelaskan seni bina kerajaan Alam Melayu di Lembah Bujang. **TP 2**

- (a) Seni bina kerajaan Kedah Tua banyak tertumpu kepada binaan candi bagi agama Hindu dan Buddha di Lembah Bujang.
- (b) Antara tinggalan seni bina candi Buddha yang masyhur terdapat di Bukit Choras, Bukit Pendiat dan Bukit Meriam.
- (c) Tinggalan candi Hindu yang masyhur pula terdapat di Bukit Batu Pahat dan Bendang Dalam.
- (d) Kedua-dua candi ini memperlihatkan pengaruh seni bina kerajaan Cola di India.

SP 5.2.3

SP 5.2.3 Menjelaskan sosiobudaya masyarakat kerajaan Alam Melayu

10. Lengkapkan rajah berikut bagi menjelaskan ciri-ciri dan peranan golongan masyarakat kerajaan Alam Melayu. TP 4

eP+ Nota Visual
Struktur Sosial

Golongan Diraja

- (a) Terdiri daripada Raja / kerabat diraja / permaisuri / putera / puteri.
- (b) Ciri lapisan: Status tertinggi dalam masyarakat.

Bangsawan

- (c) Terdiri daripada pembesar / ilmunan / golongan agama / pujangga / pendeta istana.
- (d) Peranan: Mendukung sistem pentadbiran kerajaan.

Rakyat Merdeka

- (e) Terdiri daripada pekerja istana / askar / petani / pedagang / nelayan / artisan / penternak.
- (f) Peranan: Menumpukan taat setia kepada raja / menjana ekonomi kerajaan / mengukuhkan sistem beraja.

Hamba

- (g) Terdiri daripada tawanan perang / hamba berhutang / mereka yang rela menjadi hamba.
- (h) Peranan: Berkhidmat dalam sektor sosioekonomi / meningkatkan status pemiliknya.

11. Sejauh manakah struktur sosial masyarakat kerajaan Alam Melayu menyumbang kepada kestabilan kerajaan? TP 5 KBAT Menganalisis

Memperkukuh sistem politik.

Mengukuhkan kedudukan pemerintah.

Kelas atasan menjaga dan melindungi rakyat.

Kelas bawahan memberikan taat setia kepada golongan pemerintah.

Cuba jawab Praktis Sumatif, Bhgn B, S2

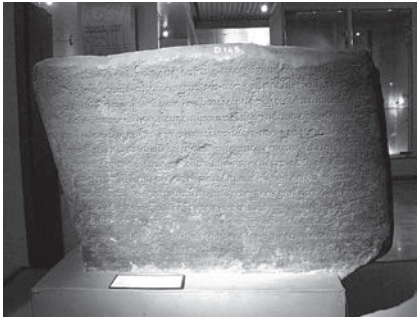
1. Padankan soalan dengan jawapan yang betul.

A	Nagarakertagama
B	Bahasa Sanskrit
C	Kerajaan Srivijaya
D	Batu Bersurat Talang Tuwo
E	Tulisan Palava dan tulisan Khmer

	Soalan	Jawapan
(a)	Apakah bahasa utama kerajaan Funan?	B
(b)	Apakah jenis tulisan yang ditemukan pada dinding candi Angkor Wat?	E
(c)	Apakah karya terkenal dalam kerajaan Majapahit?	A
(d)	Namakan kerajaan yang boleh dikaitkan dengan Candi Muara Jambi.	C
(e)	Apakah batu bersurat yang membuktikan penggunaan bahasa Melayu dalam kerajaan Srivijaya?	D

2. Namakan candi dan batu bersurat berikut dengan betul.

Candi Cetho	Candi Mi Son	Angkor Wat
Candi Go Cay Thi	Batu Bersurat Karang Brahi	Batu Bersurat Talang Tuwo

		
(a) Angkor Wat	(b) Batu Bersurat Karang Brahi	(c) Candi Go Cay Thi
		
(d) Batu Bersurat Talang Tuwo	(e) Candi Mi Son	(f) Candi Cetho

KUASAI UASA

PRAKTIS SUMATIF

BAHAGIAN A

1. Apakah kerajaan yang menggunakan tulisan orang Hu dan kalendar *Saka* dari India?

Buku Teks
ms. 40

- A Angkor
B Funan
C Champa
D Srivijaya

Aras Rendah

2. Golongan masyarakat kerajaan Alam Melayu yang manakah mengikuti pendidikan formal?

Buku Teks
ms. 40

- A Bangsawan
B Anak petani
C Pakar perubatan
D Golongan ulama

Aras Rendah

3. Masyarakat kerajaan Champa menggunakan tulisan Palava dan Champa Kuno.

Buku Teks
ms. 40

Apakah bukti bagi pernyataan tersebut?

- A Penemuan inskripsi
B Perintah daripada raja
C Penemuan catatan pedagang asing
D Hasil temu bual dengan pemerintah

Aras Sederhana

4. Apakah maklumat yang diperoleh daripada batu bersurat berikut?

Buku Teks
ms. 41

• Kota Kapur • Talang Tuwo

- A Hukuman jenayah
B Peraturan berdagang
C Taat setia kepada raja
D Bahasa Melayu dalam pentadbiran

Aras Sederhana

5. Apakah jenis maklumat yang terpahat pada dinding Angkor Wat?

Buku Teks
ms. 44

- I Keagamaan
II Pemerintahan
III Kerajaan asing
IV Kegiatan ekonomi
A I dan II
B I dan IV
C II dan III
D III dan IV

Aras Sederhana

6. Apakah kepentingan karya epik India dalam kerajaan Alam Melayu?

Buku Teks
ms. 45

- A Sebagai asas perundangan
B Mempengaruhi kesusasteraan
C Menjadi bahan khazanah istana
D Sebagai bahan kajian oleh sarjana

Aras Sederhana

7. Apakah seni bina yang dihasilkan oleh kerajaan Alam Melayu?

Buku Teks
ms. 46

- I Istana
II Pengairan
III Perkapalan
IV Jalan raya
A I dan II
B I dan IV
C II dan III
D III dan IV

Aras Rendah

8. Apakah seni bina kerajaan Gangga Nagara yang menerima pengaruh kerajaan Gupta di India?

Buku Teks
ms. 48

- A Seni ukir
B Seni bina candi
C Pembinaan tali air
D Binaan patung Buddha

Aras Rendah

9. Pada pendapat anda, apakah yang hendak dicapai oleh masyarakat kerajaan Alam Melayu melalui struktur sosial mereka?

Buku Teks
ms. 49

- A Keadilan sosial
B Pengagihan pekerjaan
C Pengukuhan sistem politik
D Pemeliharaan kuasa pemerintah

Aras Tinggi

10. Apakah peranan golongan hamba dalam kerajaan Alam Melayu?

Buku Teks
ms. 49

- A Membayar hutang
B Berkhidmat untuk raja
C Meningkatkan status pemilikanya
D Mengukuhkan sistem ekonomi kerajaan

Aras Sederhana

BAHAGIAN B

1. Sebelum sistem tulisan digunakan, masyarakat kerajaan Alam Melayu terkenal dengan tradisi lisan.

Buku Teks
ms. 44-45

(a) Nyatakan **tiga** tema utama yang berkaitan dengan tradisi lisan masyarakat kerajaan Alam Melayu.

Asal usul / seloka/ nasihat/ binatang/ teladan/ adat (Pilih mana-mana tiga jawapan)

Aras Rendah [3 markah]

(b) Namakan tiga hikayat berkaitan kisah kehidupan nabi-nabi.

Hikayat Nabi Bercukur/ Hikayat Nabi Wafat/ Hikayat Bulan Berbelah/ Hikayat Nabi Yusuf

(Pilih mana-mana tiga jawapan)

Aras Rendah [3 markah]

- (c) Pada pendapat anda, apakah usaha yang dapat dilaksanakan bagi menarik minat generasi muda terhadap persuratan Melayu?

Dewan Bahasa dan Pustaka menghasilkan lebih banyak karya persuratan.

Sekolah menganjurkan pelbagai sayembara.

Mewujudkan karya persuratan dalam versi bahasa mudah.

Mewujudkan forum / seminar berkaitan dengan karya persuratan Melayu.

Aras Tinggi [4 markah]

2. Asas struktur sosial dalam kerajaan Alam Melayu terbahagi kepada golongan pemerintah dan golongan diperintah.

Buku
Teks
ms. 49

- (a) Selain golongan diraja, namakan **tiga** kumpulan lain yang tergolong dalam golongan pemerintah.

Pembesar/ ilmuwan/ golongan agama/ pujangga/ pendeta istana

(Pilih mana-mana tiga jawapan)

Aras Rendah [3 markah]

- (b) Golongan diperintah terdiri daripada rakyat merdeka dan hamba.

- (i) Nyatakan **dua** peranan golongan rakyat merdeka.

Mengukuhkan sistem beraja melalui konsep taat setia.

Menjana ekonomi kerajaan.

Aras Sederhana [2 markah]

- (ii) Nyatakan **dua** peranan golongan hamba.

Berkhidmat dalam sektor sosioekonomi.

Meningkatkan status pemiliknya.

Aras Sederhana [2 markah]

- (c) Pada pendapat anda, mengapakah struktur sosial seperti masyarakat Alam Melayu wajar dipertahankan?

Struktur sosial yang tersusun mengukuhkan sistem politik / kedudukan raja.

Menyumbang kepada kestabilan kerajaan.

Saling bekerjasama untuk mempertingkatkan kehidupan mereka.

(Mana-mana jawapan yang munasabah)

Aras Tinggi [3 markah]

BAHAGIAN C

1. Kehebatan masyarakat kerajaan Alam Melayu dapat dilihat melalui hasil seni bina mereka.

Buku
Teks
ms.
46 & 48

- (a) Jelaskan seni bina masyarakat kerajaan Alam Melayu berikut:

- (i) Majapahit

Aras Rendah [3 markah]

- (ii) Angkor

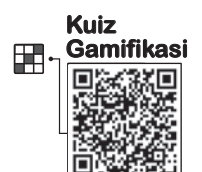
Aras Rendah [3 markah]

- (b) Bandingkan seni bina kerajaan Alam Melayu dengan seni bina pada zaman sekarang.

Aras Tinggi [8 markah]

- (c) Berikan pandangan anda berkaitan dengan faktor kemajuan bidang seni bina negara.

Aras Tinggi [6 markah]

Kuiz
Gamifikasi

Bab 3

PANDUAN TUGASAN SEJARAH

Pengertian

- (a) Satu kajian secara mendalam tentang situasi, isu, subjek, dokumen atau peristiwa.
- (b) Berdasarkan sumber secara terperinci yang dikumpulkan dalam jangka masa tertentu.

Ciri

- (a) Data yang mendalam dan teliti daripada pelbagai sumber.
- (b) Pemerhatian dan empati.
- (c) Makna dan iktibar yang boleh dipelajari daripada kes tertentu.

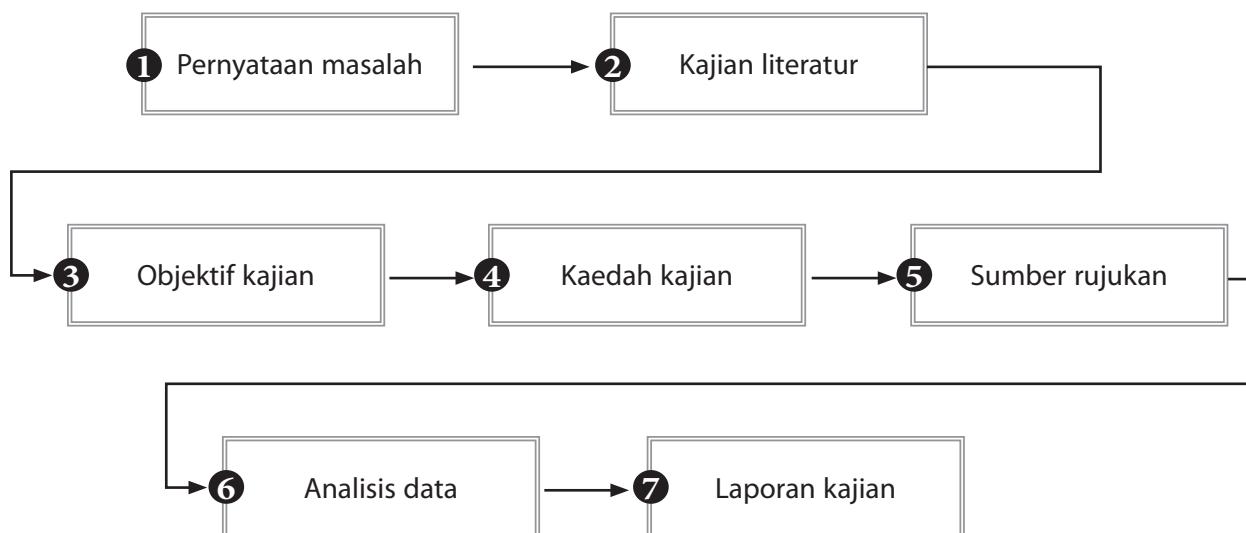
Tujuan

- (a) Mengilustrasi gambaran, menganalisis dan menginterpretasi kehebatan tokoh, keunikan monumen, situasi dan peristiwa melalui maklumat yang diperoleh.
- (b) Mengenal pasti tingkah laku yang kompleks dalam situasi tertentu.
- (c) Mempersembahkan dapatan sebenar.
- (d) Pengesahan dapatan.

Fokus

- (a) Individu, situasi tempatan atau peristiwa.
- (b) Kejadian atau peristiwa yang unik dan utama atau kes tunggal.
- (c) Perkara berkaitan dengan tokoh, komuniti, pertubuhan, institusi, peristiwa, tempat, fakta / mitos / legenda dan monumen.

Langkah-langkah pelaksanaan tugas

Contoh Laporan Tugas Sejarah

<https://plus.pelangibooks.com/Resources/KuasaiPBD/SejarahT2/LaporanTugasSejarah.pdf>

UJIAN AKHIR SESI AKADEMIK

Masa: Dua jam

Arahan: Kertas soalan ini mengandungi **tiga** bahagian, iaitu **Bahagian A**, **Bahagian B** dan **Bahagian C**.
Jawab **semua** soalan dalam **Bahagian A** dan **Bahagian B** serta **satu** soalan daripada **Bahagian C**.

Bahagian A

[20 markah]

Jawab **semua** soalan.

1. Maklumat berikut berkaitan tokoh yang telah memberikan pendapatnya tentang aspek geografi Alam Melayu.

Prof. Dr. Ding Choo Ming

Apakah kawasan yang terlibat dalam pendapat yang diberikan oleh beliau?

I Filipina	III Myanmar
II Indonesia	IV Madagaskar
A I dan II	C II dan III
B I dan IV	D III dan IV

2. Apakah aspek kemasyhuran kerajaan Kedah Tua?

I Pusat intelektual	
II Pusat ketenteraan	
III Pusat perdagangan	
IV Pusat agama Buddha	
A I dan II	C II dan III
B I dan IV	D III dan IV

3. Apakah ciri-ciri Majlis Sapta Prabu dalam kerajaan Majapahit?

A Penglibatan wanita diiktiraf
B Ditadbir oleh datu bukan keturunan raja
C Terdiri daripada wakil golongan diperintah
D Bertanggungjawab dalam perbendaharaan

4. Maklumat berikut merujuk kepada pedagang-pedagang luar yang berdagang dengan kerajaan Alam Melayu.

- Pedagang China
- Pedagang India
- Pedagang Arab dan Parsi

Apakah persamaan barang yang dibawa oleh pedagang-pedagang tersebut?

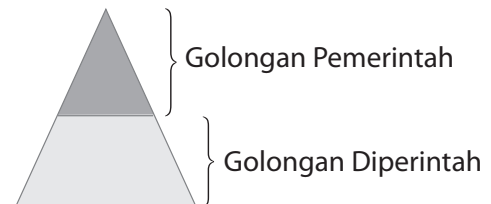
A Sutera
B Tembikar
C Karnelian
D Minyak wangi

5. Inskripsi pada dinding candi dalam kerajaan Angkor menunjukkan penggunaan bahasa dan tulisan.

Apakah tulisan yang digunakan dalam kerajaan tersebut?

I Jawi	III Palava
II Khmer	IV Pegon
A I dan II	C II dan III
B I dan IV	D III dan IV

6. Rajah berikut berkaitan dengan struktur sosial masyarakat kerajaan Alam Melayu.

Apakah nilai yang perlu dimiliki oleh rakyat bagi mengukuhkan sistem sosial tersebut?

A Kerajinan	C Toleransi
B Taat setia	D Bijaksana

7. Mengapakah penyembahan *hyang* diamalkan oleh penganut animisme?

A Menyiapkan makanan korban
B Menghindari kesusahan dunia
C Mempengaruhi kehidupan seseorang
D Mendapat hasil tanaman yang banyak

8. Maklumat berikut berkaitan kewujudan institusi di kerajaan Alam Melayu.

- Pondok
- Madrasah

Apakah kesimpulan yang dibuat berdasarkan kewujudan institusi tersebut?

A Kebajikan rakyat terjaga
B Perkembangan persuratan
C Kerancakan kegiatan ekonomi
D Perkembangan pendidikan Islam

Bahagian B

[40 markah]

Jawab **semua** soalan.

1. Kerajaan Alam Melayu sudah pun mempunyai hubungan luar dengan kerajaan-kerajaan luar seperti negara berikut.

- (a) Nyatakan bentuk hubungan yang dijalinan oleh kerajaan Alam Melayu dengan kerajaan luar yang lain.
- (i) Perdagangan
 - (ii) Keagamaan
 - (iii) Diplomatik

[3 markah]

- (b) Apakah tujuan kerajaan Alam Melayu mengadakan hubungan tersebut?

Funan ingin memohon bantuan ketenteraan dengan China untuk melawan Dai Viet. Champa ingin memulihkan hubungan setelah berperang dengan sekutu China iaitu Dai Viet. Srivijaya mendapatkan pengiktirafan dan memperkukuh hubungan persahabatan dan perdagangan dengan China. Kedah Tua ingin memperkukuh hubungan perdagangan dengan China. Angkor ingin memperkukuh hubungan persahabatan dan perdagangan dengan China. Majapahit ingin menjalinkan hubungan persahabatan dengan China. Funan dan Srivijaya ingin mengeratkan hubungan persahabatan dan hubungan keagamaan dengan India. Angkor dan Majapahit ingin mengeratkan hubungan persahabatan dengan India.

[3 markah]

- (c) Pada pendapat anda, apakah manfaat yang diperoleh oleh kerajaan Alam Melayu melalui hubungan luar yang dijalin dengan kerajaan luar?

Kemakmuran kerajaan. Ekonomi negara meningkat. Pengaruh agama Hindu Buddha dapat diperkukuhkan. Keselamatan negara terjamin. Memperoleh lebih banyak barang dagangan. Kegemilangan negara.

(Mana-mana jawapan yang munasabah)

[4 markah]

Bahagian C

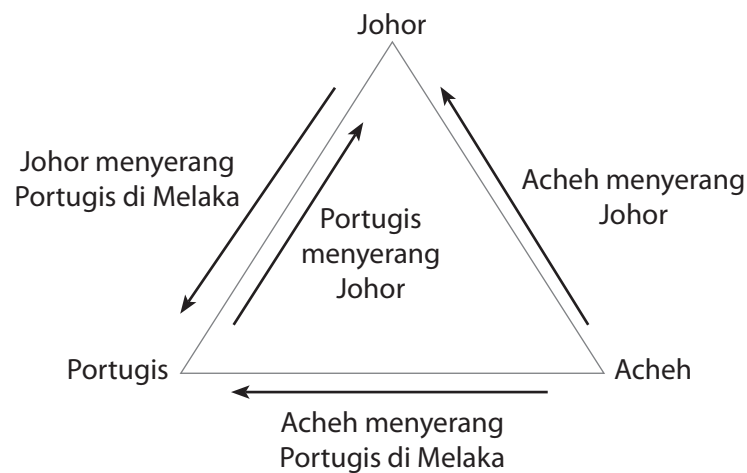
[20 markah]

Jawab **satu** soalan sahaja.

1. (a) Perihalkan latar belakang Kesultanan Johor-Riau.

[6 markah]

- (b) Rajah berikut menunjukkan persaingan antara Johor-Acheh-Portugis.

Huraikan cabaran persaingan kuasa yang dihadapi oleh Kesultanan Johor Riau dalam menuju ke arah kegemilangannya.

[6 markah]

- (c) Terdapat banyak cabaran lain yang dihadapi oleh Kesultanan Johor Riau. Terangkan iktibar yang boleh dipelajari daripada kejayaan Kesultanan Johor Riau dalam menghadapi cabaran tersebut.

[8 markah]